ANT

Haftalık Dergi • 4 Temmuz 1967 • Sayı: 27 • 125 Kuruş

ÇETİN ALTAN OLAYININ ARDINDAKİ GERÇEK!

İPLER KİMİN ELİNDE

HAFTANIN NOTLARI

26 haziran

Toplumcular ocağı

■ Federal Almanya'da çalışan ve okuyan Türk sosyalistlerini bir araya getirmek ve Almanya'daki Türkler arasında sosyalist dünya görüşünü yaymak üzere «Türk Toplumcular Ocağı» kuruldu. Merkezi Berlin'de olan Türk Toplumcular Ocağı, Federal Almanya'nın diğer şehirlerinde de şubeler açacak ve aynı amaçla çalışan diğer Türk dernekleriyle işbirliği yapacaktır. Yönetim Kurulu adına Başkan Doğu Perinçek'in yayınladığı ilk bildiride «Türk Toplumcular Ocağı'nda Federal Almanya'da çalışan Türk emekçileri ve emekçi halkımızın insanca yaşama mücadelesinde onun içinde yer alan Türk aydınları omuz omuza çalışacaktır» deniliyor. Bir süre önce bir İstanbul gazetesinde Berlin'deki Türk sosyalistleri hakkında yapılan suçlayıcı yayın da Doğu Perinçek tarafından yalanlanmaktadır. Öğrencilerin ve işçilerin sosyalist harekete katılmasını önlemek için yaptırılan bu tip yayınlara rağmen Toplumcular Ocağı Federal Almanya'daki Türkler arasında ilgiyle karşılandı.

ANT'a teşekkür

■ Türkiye Öğretmenler Sendikası Genel Başkanı Feyzullah Ertuğrul, TÖS adına ANT Dergisi'ne teşekkür mesajı gönderdi. Mesajda "Sendikamızla ilgili haber ve yorumlara, benzer kuruluşlara oranla daima ön planda yer verdiğini gördüğümüz sayın derginize ve onun değerli mensuplarına içtenlikle ve saygılarımla teşekkürlerimi sunarım" deniliyor.

Almanya'da endişe

■ Batı Almaya Başbakanı Kurt George Kiesinger, Hıristiyan Demokrat Parti Grupu'nda bir konuşma yamunun vahim olduğunu söyledi ve bütün Alman halkını fedakârlığa çağırdı. Kiesinger, federal hükûmetin en büyük endişesinin devlet bütçesinde denge sağlamak olduğunu belirtti.

Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması teşebbüsü karşısında binlerce vatandaş Millet Meclisi Başkanlığı'na protesto telgrafları göndermektedir Yandaki resimde, TİP Fatih İlçesi'nden 423 vatandaş adına Millet Meclisi Başkanlığı'na gönderilen protesto telgrafı görülüyor.

27 haziran

Para darlığı

■ Piyasada büyük bir para ve kredi darlığı mevcut olduğu, bu yüzden son aylarda protestoların ve iflasların süratle arttığı Ticaret Odaları tarafından açıklandı. Kapitalist sistem uygulamasının tabii sonucu olarak ortaya çıkan enflasyonist gelişme karşısında Amerikalı uzmanlar tek kurtuluş yolu olarak "devalüasyon"u göstermiş bulunuyorlardı. Şimdilik genel bir devalüasyona gitmeyi tehlikeli bulan hükümet, kredi hacmini daraltmış ve piyasadan yarım milyar lira nakit çekmiştir. Bu kredi ve para darlığı ilk olarak kendisini Anadolu'da hissettirmiş, daha sonra İstanbul ve İzmir'deki toptancı ve imalâtçıları protesto yemeye ve iflâslara sürüklemiştir. Bu durumdan kârlı çıkan, ellerinde büyük para olup Anadolu'da müstahsilden ürününü alivre alımlarla yok bahasına toplayan aracılardır. Ancak, kredi ve para kıtlığı vergi miktarını da düşürerek kamu yatırımlarını tehlikeye sokabileceği için hükûmetin bu tedbiri ilânihaye devam ettirmesi mümkün değildir.

Mücadele edecekler

■ Geçen haftaki Amerika'yı protesto mitinginde Alp Kuran ve arkadaşlarının hırpalanmasını protesto etmek üzere TMGT ve TMTF ortak bir bildiri yayınlayarak «bu kahpece hırpalanmanın Amerika'ya ve CIA'ya uşaklık edenlerden beklenebileceğini» belirttiler «Türkiye'deki Amerikan üslerini söküp atacağız» dediler.

28 haziran

Çatır çatır yardım

■ Odalar Birliği Genel Sekreteri Prof. Necmettin Erbakan, ikinci beş yıllık kalkınma planının uygulanmasında hükümete özel sektör lehine olağanüstü yetkiler verilmesini savunarak «Devletin bütçeden özel sektöre çatır çatır yardım etmesi lâzımdır. Zira özel sektör sermaye kıtlığı içindedir. Devlet özel sektöre faizsiz kredi ve bedelsiz arsa vermelidir. İşler özel teşebbüsle daha iyi yürüdüğüne göre, hükûmet özel teşebbüse yardım etmelidir» dedi. Demirel'in Türkiye'de 26 Milyon özel teşebbüs bulunduğuna dair sözlerine karşılık Erbakan Türkiye'de 32,5 Milyon özel teşebbüs bulunduğunu ileri sürdü. Anlaşıldığına göre, ikinci beş yıllık plan döneminde, fukaradan kesilen paralar, bir avuç mutlu azınlık tarafından çatır çatır yenilecektir. Bunun da adı «32,5 Milyon özel teşebbüsün Türkiye'yi kalkındırması» olacaktır!

DEMİREL

Ya halkın gıdası!

■ Özel sektör vatandaşın parasını çatır çatır yemek peşinde koşarken, Türk Tabipler Birliği'nin Kongresi'nde vatandaşın asgari ihtiyacı olan gıdayı dahi alamadığı açıklandı. Özel sektör millet parasını çatır çatır yemeğe başladıktan sonra fakir vatandaş belki bugün aldığı gıdayı dahi bulamayacaktır.

29 haziran

Demirel yargıç mı?

■ Çetin Altan'ın dokunulmazlığı konusunda yapılan tenkitlere karşılık, Demirel İzmir'de bir gazeteye verdiği demeçte "Parlamentonun kararlarını kendi fikirlerine uymuyor diye bildiri konusu yapmak anlaşılır iş değildir. Ne isteniyor, açıkça söylenmeli. Fikir hürriyeti perdesi altına sığınıp Türkiye'de komünizm propagandası yapılamaz" dedi. Demirel, bu sözleriyle, anayasanın kendisine tanıdığı yetkileri görülmemiş bir cüretle çiğnemiş bulunmaktadır. Çetin Altan'ın yazılarında komünizm propagandası yapılıp yapılmadığını karara bağlayacak olan ne cumhuriyet savcılarıdır, ne AP'li milletvekilleridir ve ne de Millet Meclisi'dir. Bu konuda tek karar sahibi organ, Türk milleti adına hareket eden bağımsız mahkemelerdir. Türkiye mahkemelerinde de, Çetin Altan'ın "komünizm propagandası" yaptığına dair herhangi bir karar çıkmamıştır..

Yaşasın Anadol!

■ Maliye Bakanlığı, «permi» alışverişini yasaklayarak Türkiye'ye otomobil ithaline engel oldu. Döviz tasarrufu için zorunlu olan bu karar şimdiye kadar gerçekleştirilmemişti. Ancak Koç'un Anadol otomobilleri piyasaya çıktıktan sonra böyle bir karar alınması, asıl sebebin Anadol'un satışını sağlamak olduğunu göstermektedir.

Ali Faik Cihan gösterilerle karşılandı

"Sosyalist Türkiye" adlı kitabından dolayı 7,5 yıl hapse mahkûm edilen ve hakkındaki karar Yargıtay'ca esastan bozulan Yargıç Ali Faik Cihan, Trabzon'a dönüşünde toplumcular tarafından sevgi gösterileriyle karşılandı. Cihan'ın gelişi sırasında Trabzon'da geniş polis tedbirleri alındı. Buna rağmen Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencileri ve TİP üyeleri tarafından tezahüratla karşılanan Cihan, gençlere teşekkür ederek "bu sıcak ilgi sosyalizme olan inancımı pekiştirmiştir" dedi. Resimde Ali Faik Cihan ve kendisini karşılayanlardan bir grup görülüyor.

30 *haziran*

Sunay'ın gezisi

■ Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın Fransa'yı ziyareti sırasında General de Gaulle'ün yaptığı konuşma bütün dünyada geniş yankılar yarattı. De Gaulle, Ortadoğu buhranı sırasında yapılan bu ziyaretin büyük önem taşıdığını belirterek, dünya dertlerinden Sovyet-Amerikan rekabetini sorumlu tuttu ve Türkiye ile Fransa'yı Avrupa kıtasında yaşayan bütün milletler arasında bir anlaşma ve işbirliği sağlamak amacıyla çabalarını birleştirmeye davet etti. Ziyaret sonunda yayınlanan ortak bildiride Fransa ile Türkiye'nin bundan böyle daha sıkı işbirliği yapacakları belirtiliyor. De Gaulle'ün gerçekçi tutumuna Türkiye'nin uyabilmesi, ancak tam bağımsız bir politikaya kavuşmakla mümkün olabileceğine göre, Amerika'ya karşı bir Fransa ile Amerika'ya bağlı bir Türkiye'nin işbirliğini ne derece sıklaştırabileceğini zaman gösterecektir.

Elbistan olayı

■ Elbistan'daki sünni - alevi çatışmasının vahim bir hal alması üzerine CHP Lideri İnönü, Başbakan Demirel ile görüşerek hükümetin kardeş çatışmasını önleyecek tedbirler almasını istedi. Olaylar, AP'lilerin tahrikiyle çıkmıştı.

1 *temmuz*

Ç. Altan için

■ Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldırma teşebbüsü hukukçular arasında da geniş tepki yarattı. İstanbul Barosu'na bağlı 50 avukat, hukuka aykırı bu durumu görüşmek üzere Baro Genel Kurulu'nu toplantıya çağırırken Eskişehir Barosu'ndan 21 avukat da Millet Meclisi Başkanlığı'na bir telgraf çekerek "bu kararın meclisten geçirilmemesini ve Türk demokrasisinin ciddi bir lekeden kurtarılmasını" istedi. Ayrıca, İstanbul Gazeteciler Cemiyeti de Millet Meclisi Başkanlığı'na başvurarak gazeteciler arasında büyük üzüntü yaratan kararın genel kurulda değiştirilmesi isteğinde bulundu.

İlhak etti

■ **Ortadoğu savaşında Kudüs şehrini fiilen işgal eden İsrail, parlamentonun aldığı bir kararla da şehri resmen topraklarına ilhak etti. Barış görüşmelerinin devam ettiği bir sırada İsrail'in bu tutumu Arap ülkelerinde olduğu gibi bütün dünyada da geniş tepki yarattı. Süveyş Kanal Bölgesi'nde de İsrail ve Mısır kuvvetleri arasında yeniden silâhlı çatışmalar oldu.**

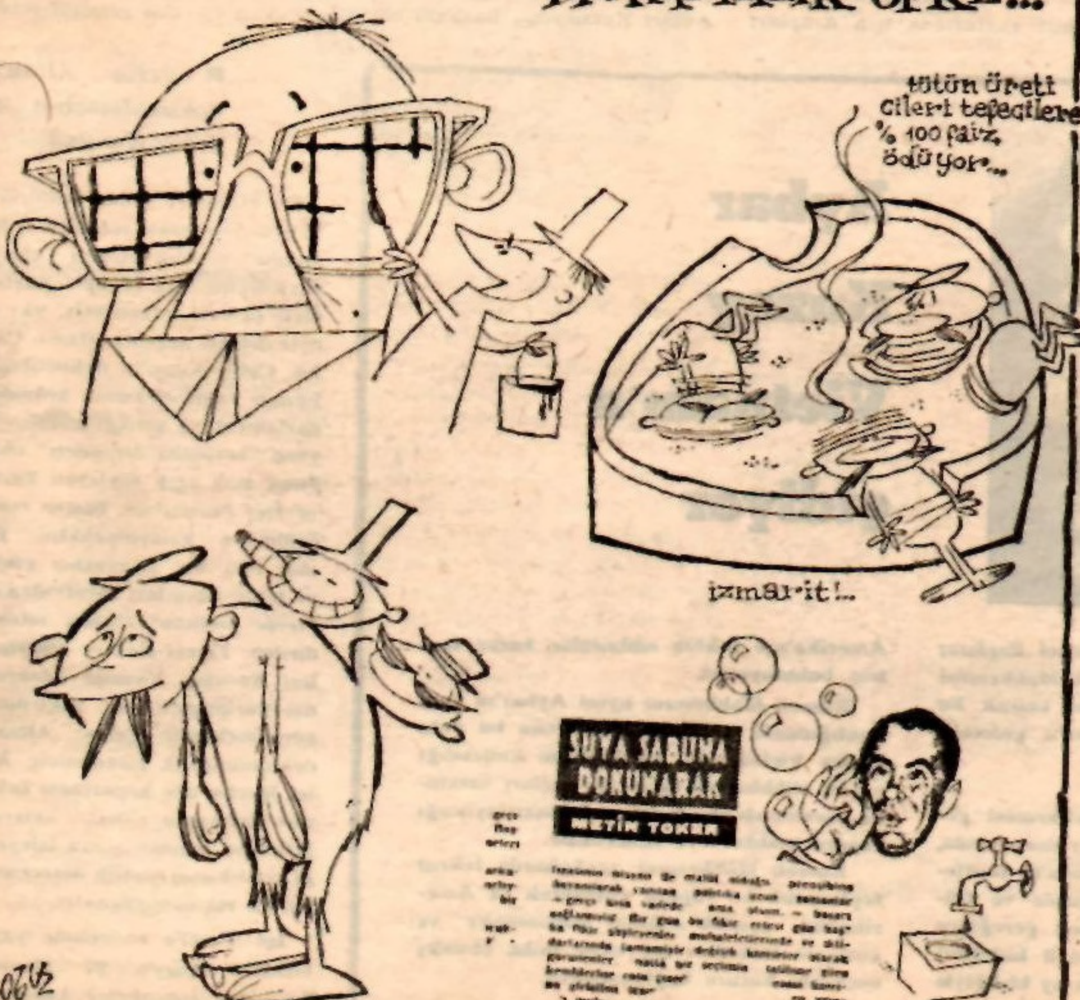
2 *temmuz*

Çin'de tasfiye

■ **Çin'de bir süredir devam eden kültür devrimi, Devlet Başkanı Liu Şao Şi'yi de devirdi. Yugoslav Tanjug Ajansı'nın Pekin'den bildirdiğine göre, Çin Komünist Partisi'nin organı Kızılbayrak Gazetesi, Liu Şao Şi'den** "Partinin kapitalist yolu tutturan en ileri gelen şahsiyeti" **diye söz ederek şimdiye kadar uygulanan karşı ihtilâl siyasetinin ezildiğini açıkladı. Bilindiği gibi, Liu Şao Şi ile Mao Çe Tung taraftarları arasındaki mücadele uzun süreden beri devam ediyordu. (Bak: ANT, 11 Nisan 1967, Sayfa 12). Şao Şi'nin yerine Çin devlet başkanlığına Çu En Lay'ın getirileceği söylenmektedir.**

Kızılırmak

■ **"Kızılırmak" isimli şiir kitabından** dolayı hakkında 142. maddeye göre dâva açılan şair Hüseyin Korkmazgil'in duruşmasına devam edildi. Duruşmada Avukat Halit Çelenk, şairin komünizmi değil, anti-emperyalizmi savunduğunu belirtti. Ayrıca, yeni teşkil edilen üç kişilik bilirkişi heyetinin de raporu açıklandı. Prof. Aziz Köklü, Prof. Hakkı Uma ve Prof. Kenan Akyüz'ün verdiği raporda, komünizm propagandasının söz konusu olmadığı belirtiliyor.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

KİMSENİN HADDİ DEĞİLDİR!

CUMHURBAŞKANI Sunay 27 Mayıs yıldönümünde yaptığı **konuşmada** yetki sınırlarını aşarak anayasayı **yorumlamaya kalkışmış** ve "anayasa sosyalizme kapalıdır" **demişti... Ancak, memleketin en yüksek mahkemeleri arka arkaya aldıkları kararlarla anayasanın demokratik yoldan iktidara gelecek bir sosyalizme açık olduğunu ilân etmişti... Anayasa Mahkemesi ile Yargıtay'ın görüşlerine göre, sınıf esası üzerine kurulmuş bir sosyalist parti halkın oyunu alarak ve gerekli çoğunluğu sağlayarak iktidara gelebilecek ve programının öngördüğü her türlü icraatı yapabilecektir. Meselâ, Türkiye'nin politik yelpazesinin en solunda bulunan Türkiye İşçi Partisi'nin, gerekli oy çoğunluğunu sağlayabilirse, tek başına iktidara gelmesi ve programına göre, dış ticareti, bankaları, yeraltı ve yerüstü servetlerinin işletilmesini devletleştirmesi, toprak reformu yaparak ağaların belli miktarın dışındaki toprağını halka mal etmesi, Türkiye'yi NATO'dan, CENTO'dan çekmesi, tam anlamıyla bağımsız bir politika izlemesi mümkündür...**

BU partiye mensup milletvekillerinin, hattâ dokunulmazlık zırhına sahip olmayan sosyalistlerin de bu görüşleri savunmalarına ve bu halk iktidarını gerçekleştirmek için demokratik haklarını kullanmalarına hiçbir kuvvet engel olamaz... Bugün nasıl ki, burjuva sınıfının temsilcisi olan Odalar Birliği Genel Sekreteri kalkıp nüfusun 32,5 milyonunun **"özel teşebbüs"**'e mensup olduğunu iddia edebiliyor ve **"hükümet özel sektöre çatır çatır yardım etmelidir"** diye mevcut iktidara baskı yapabiliyorsa, herhangi bir sosyalist vatandaş da çıkıp **"Nüfusun yüzde 80'i emekçi olduğu halde yüzde 20 mutlu azınlık milli gelirden yüzde 57 pay almaktadır. Bu adaletsizlik kaldırılmalı, her vatandaş topluma verdiği oranda milli gelirden pay almalıdır"** diyebilmeli, bunu gerçekleştirecek savaşı güvenlik altında verebilmelidir. İşte gerek Anayasa Mahkemesi'nin, gerekse yargıtay'ın kararları, anayasanın sosyalizme açık olduğunu belirtirken bu sosyalist mücadeleyi de güvenlik altına almıştır. Bu kararları hiçe sayarak sosyalizmi anayasa dışı göstermek, ne cumhurbaşkanı, ne de başbakan, kimsenin haddi değildir...

NE var ki, son zamanlarda kendisini adamakıllı bir iktidar sarhoşluğuna kaptırmış görünen ve nutuk maratonlarıyla kitleleri uzun süre kandırabileceğini zanneden Demirel, yüksek hâkimlerin kararlarını hiçe sayarak "Anayasa sosyalizme kapalıdır" demek cüretini kendinde bulabilmiştir. Çetin Altan'ın dokunulmazlığının aceleceİe kaldırılması teşebbüsü ile bu sözler bir araya getirilince bir anlam kazanmaktadır.. Artık Güven Partisi grupunu da kendi safına alan Demirel, kendisini iktidara getiren ve ipleri elinde tutan çevrelerin, yani AP'nin çıkarcı kanadı ile Wall Street'teki ağababalarının isteklerine uygun olarak Türkiye'de sol hareketi ezmek ve bir Filipin demokrasisini sahneye koymak üzere harekete geçmiştir. Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldırtabilirse, bunu Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu'nun çıkartılması izleyecek ve Türkiye sadece çıkarcıların borusunun öttüğü bir ölüler diyarı haline getirilecektir. Yunanistan'da askeri darbe ile yapılan şeyi, Süleyman Bey Türkiye'de parlamento yolu ile gerçekleştirmek hevesindedir. Ama "sosyalizme açık" olan anayasayı çiğnemeden bir "dikensiz gül bahçesi" yaratmak mümkün olamayacaktır. Anayasalara rağmen yaratılan "dikensiz gül bahçeleri"nde ise bahçıvanlarının başını isteyen ihtilâllerin de filizlendiği unutulmamalıdır...

Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldıran komisyon...

İPLER KİMİN ELİNDE?

KÜRSÜDEKİ adam, saçı kıt kocaman başını önce sağa, sonra sola yatırdı. Birden geriye attı. Ve salonun sol yanında oturanlara bakarak ve kelimelerin üzerine basarak:

"Türk Anayasası sosyalizme kapalıdır..." dedi.

Kürsüdeki adam, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı Süleyman Demirel'di. Saatlerden beri konuşuyordu.

Demirel'in sekiz saatten fazla süren konuşması, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı üzerindeydi. Fakat konuşmanın plan ile ilgisi yoktu... Başbakan, takvimlerin 30 Haziran'ı gösterdiği gün, Cumhurbaşkanı Sunay'ın 27 Mayıs mesajının üzerinden 33 gün geçtikten sonra ağır ağır uygulanan planın bir bölümünü Millet Meclisi kürsüsünden ortaya koyuyordu... Ağır ağır uygulanan plan, ikinci beş yıllık kalkınma planından çok daha önemliydi ve amacı anayasanın sosyalizme kapalı olduğunu kanıtlayıp sol hareketin icabına bakmaktı...

■ *İktidar üçgeninde baş gösteren zaaf alâmetleri*

Bu plan, AP'nin çıkarcı kanadının ve onun Wall Street'teki ağa babalarının arzusuna uygun bir plandı. Bilindiği gibi, bu çevrelerin büyük özlemi, devletin, hükümetin ve ordunun başlarını bir araya getirerek bir **"iktidar üçgeni"** kurmak ve ondan sonra da anayasayı rafa kaldırarak Türkiye'deki sol hareketleri baskı altına almak, gerekirse tasfiye etmekti.

İktidar üçgeni, yılbaşında Genelkurmay Başkanı Orgeneral Tural'ın ünlü emirnamelerinin açıklanmasıyla ortaya çıkmıştı. Demirel, daha kuvvet kullanmak, solun varlığına kasteden tasarılar hazırlatarak üzerine düşeni yapıyordu. Devrimci Türk Ordusu'nun bugünkü komutanı Tural ise, ünlü cuma emirnameleriyle her olayın altında **"komünist parmağı"** olduğunu ileri sürerek bu plan uygulamasına katılıyordu. Sunay da 27 Mayıs'taki konuşmasında **"Anayasa sosyalizme kapalıdır"** demek suretiyle çıkarcı çevrelerin planı içindeki rolünü oynuyordu...

Ne var ki, son zamanlarda triumvirada görülen bazı zaaf alâmetleri, planın uygulanmasını tehlikeye düşürür gibi olmuştu. Gerçi Sunay kontenjan senatörlerini iktidarı desteklemeye zorluyor, Demirel de Çankaya'yı her ziyaretinde AP'nin Sunay ile beraber olduğunu belirtiyordu ama üçgenin üçüncü köşesi huzursuzluk içindeydi. Tural, Demirel - Sunay yakınlaşması karşısında normal olarak kafasında bazı şeyler kuruyor ve ikiliden gittikçe uzaklaşıyordu. Uzaklaşıyordu, çünkü bir sabah Sunay - Demirel ikilisinin eline bir sarı zarf verip yerine yeni bir genelkurmay başkanı oturtma yetkisini taşıdıklarını biliyordu. Ayrıca, Tural, her olayda **"komünist parmağı"** arayacak kadar şiddetli bir anti-komünist olmakla beraber Amerika'ya da pek sempati beslemiyordu. Tural'a göre, ne Amerika, ne Rusya ve ne de bir başka ulus Türk'e dost olamazdı... Oysa, üçgenin öteki iki köşesi kendisi gibi düşünmüyorlardı.

■ *Ortadoğu buhranı ve bir taşla iki kuş vurma hesabı*

İşte iktidar üçgeninin dağılma tehlikesi her geçen gün biraz daha artarken, Demirel bir taşla iki kuş vurma hesabı peşindeydi.

Ortadoğu buhranında, müslüman seçmen kitlelerinin baskısı altında kalan iktidar, Amerika'nın da onayını alarak zevahiri kurtarmak için Arapları mânen desteklemişti. Bu arada, fırsattan istifade ederek yeni imkânlar sağlamak üzere yıllardır sürüncemede kalan **"*Sovyetler Birliği ile ekonomik anlaşmalar*"**ı da 24 saat içinde imzalayıvermişti.

Türkiye'ye verilen icazetin sınırlarının aşıldığını gören Amerika'nın bütün bunlara ses çıkarmaması beklenemezdi.

Demirel de, fincancı katırlarının ürkmeğe başladığının farkındaydı. Öyleyse, çıkarcı kanadın benimsediği plan artık bir an önce uygulanmalıydı. Yapılacak iş, *Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu Tasarısı* için gerekli zemini hazırlamaktı. Demirel, danışman olarak kullandığı, hattâ başbakanlıkta çalışması için bir oda tahsis ettiği *Kemal Bağcıoğlu*'nu harekete geçirdi... *Bağcıoğlu*, Anayasa ve Adalet Komisyonu Başkanı olarak kendine düşen görevi yerine getirip *Çetin Altan*'ın dokunulmazlığını kaldırıverdi... Böylece, hem Ortadoğu buhranında Araplardan yana görünmek ve Sovyetler Birliği ile ekonomik anlaşmalar imzalamak yüzünden seçmenin zihninde beliren kuşku silinecek, hem de Amerika'ya bir çeşit güven verilecekti. Bu arada Sovyetler'in Boğazlar üzerinde hak iddia ettiği, Makarios'a silâh gönderdiği şeklinde haberler yayarak ve yüksek tirajlı gazetelerde Sovyet aleyhtarı yazılar yaptırarak halkoyu da bu planın uygulanmasını benimseyecek bir atmosfere sokulmak isteniyordu. Bu işin esnaflığını *İçişleri Bakanı Faruk Sükan* yapıyor, *Bizim Radyo*'nun yayınlarını teksir ettirip dağıttırıyor, gazetelere Doğu Bloku aleyhinde uydurma fıkralar gönderttiyordu.

■ *Çetin Altan'ın dokunulmazlığı ve Terör Kanunu*

Bu atmosfer içinde Demirel'in *"Türk Anayasası sosyalizme kapalıdır"* sözünü bilinçli olarak söylediğine hiç şüphe yoktur. Öyle demesi istenmiştir, ya da öyle demesi gerekmektedir. Çünkü, Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasının ardından, parlamentoya girdiği günden bu yana *"sosyalist bir parti"* olduğunu açık açık söyleyen *Türkiye İşçi Partisi*'nin başına çorap örülmeye kalkışılacaktır. Bunun için ise, anayasacı güçler ve bilim adamları tarafından bir *"terör kanunu"* olarak nitelendirilen *Temel Hak ve Hürriyetleri Koruma Kanunu Tasarısı*'nın parlamentodan geçirilmesi gerekmektedir. Çetin Altan'ın dokunulmazlık meselesinin Millet Meclisi'nde koparması beklenen fırtınanın şiddet derecesi, iktidarın bundan sonra izleyeceği politikanın sertlik derecesinde büyük rol oynayacaktır.

İşe Tural'a emirname yayınlatmak, Sunay'a 27 Mayıs'ta *"anayasa sosyalizme kapalıdır"* şeklinde demeç verdirmek sure-

---

Aybar Kuzey Vietnam'a gidiyor

TÜRKİYE İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Russell Mahkemesi Tahkikat Komisyonu Başkanı olarak bu ayın sonunda Kuzey Vietnam'a gidecektir.

Bilindiği gibi, Russell Mahkemesi geçenlerde Stockholm'de yaptığı duruşmada, Birleşik Amerika ile Vietnamda'ki müttefikleri Avustralya, Yeni Zelanda ve Güney Kore'yi beynelmilel hukuk gereğince tecavüzde bulunmaktan ve sivil hedefleri bombalamaktan suçlu bularak oy birliğiyle Amerika'nın takbih edilmesine karar vermiş bulunuyordu.

Russell Mahkemesi üyesi Aybar'ın başkanlığındaki tahkikat komisyonu bu defa Kuzey Vietnam'da Amerika'nın kullandığı yasak silâhlar ve Genocide suçları üzerinde incelemelerde bulunarak hazırlayacağı raporu mahkemeye sunacaktır.

Russell Mahkemesi, sonbaharda tekrar toplanarak bu raporu görüşecek ve Amerika'nın «yasak silâhlar kullanmak» ve «mâsum insanları topyekûn imha etmek» suçlarını karara bağlayacaktır.

tiyle başlayan Demirel, şimdi sola karşı cihadı zafere ulaştırmak çabası içindedir. Bu çabada Sunay'ın tam desteğine güvenmektedir. Ve Yunanistan darbesini örnek alan beyinlerin hazırladığı bir planın uygulanması ihtimaline karşı da, bir gece geç saatlerde Demirel bir sarı zarfın içine bir kaç satırlık bir yazı koyacak, Çankaya köşküne gidip yazıyı onaylatacak ve sonra da Tural'ın emekli oluşu ile ilgili mutantan bir tören düzenleyecektir.

Geçen hafta bir AP milletvekilinin bir general tarafından dövülmesi olayı ile ilgili olarak Senato'da Tural'a karşı AP Senatörü *Ziya Termen*'in yaptığı hücumlar da AP çevrelerinde bu operasyon için gerekli havayı yaratmıştır.

Her şey, ipleri elinde tutan Amerika'nın istediği şekilde cereyan etmektedir. (Bak: sayfa 11-12) Sol ezilerek Türkiye'de bir Filipin demokrasisi uygulanacaktır. Sol ezildikten sonra Türkiye'de Yunanistan tipi bir darbeye de lüzum kalmayacaktır. Çünkü Demirel iktidarı, tam Amerika'nın istediği iktidardır. Bu Filipin demokrasisini tehlikeye düşürüp sonu belli olmayan maceralara yol açabilecek bir *"muktedir lider"*e Amerika'nın şimdilik ihtiyacı yoktur. İşte, *Çetin Altan* olayının ardındaki gerçek budur...

Yalnız bu arada bir şey unutulmaktadır. Sunay'a ve Demirel'e rağmen, Türkiye'nin en yüksek mahkemeleri *"anayasanın sosyalizme açık"* olduğunu açıklamışlardır. Anayasayı ve anayasacı güçlerin hepsini bertaraf etmeden Türkiye'de sol hareketi ezmeğe imkân yoktur.

Nitekim, geçen hafta Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasına karşı kamuoyunda gösterilen tepkiler Demirel'in bu planı kolay kolay uygulayamayacağını göstermektedir.

Türk demokrasisi ve Türkiye'nin anayasacı güçleri, bu planın uygulamasına karşı gösterecekleri dirençle tarih önünde büyük imtihan vereceklerdir.

Yerli politikanın malları

Çetin Altan

Şu bizim dokunulmazlık hikâyesi yerli politikadaki karakter ve siyasi ahlâk yoksulluğunu bir kere daha gözlerimin önüne serdi.

Komprador sınıfın temsilciliği içindeki yerli politikacı kişisel çıkarı için her türlü dürüstlük ölçüsünü rahatça çiğneyebiliyor.

En aşağılık yalandan, en kaba samimiyetsizliğe, en iğrenç kulisten, en şeni demagojiye kadar her şey mubah kendisi için.

Malûm komisyonda Anayasanın 79 uncu ve 132 nci maddesini çiğneyerek karşıma çıkan G.P. sözcüleri:

— Biz Anayasayı koruduk, demişler.

Bunlardan biri İlhami Soysal hadisesinde kulağımın dibine sokulmuş:

— Böyle olaylarda Anayasanın çiğnenmesini görmezlikten gelmek gerektiğini anlatmıştı.

Nitekim bazı genelgelerle Anayasanın çiğnenmekte olduğu hususu Türkiye İşçi Partisi tarafından Meclise getirildiği zaman, yalnız İsmet Paşa bu konuya dokundu. Öteki Anayasa âşıkları sus pus oturdular yerlerinde...

Şimdi bu sessiz âşıkların aşkı bize karşı domalıyor.

Bu kadar kaypaklık, bu kadar seviye dışı davranışla neyi kurtarmak ister bunlar?

Komprador sınıfının millî gelirden yüzde elli yedi pay almaya devam etmesini...

Bütün diş gıcırdatmaların, safsataların, polis çağırmaların, gözdağı vermelerin içyüzü bundan ibaret...

Emekçi sınıfı burjuva sınıfına karşı devlet yönetiminde denge kurmaya kalkmasın... Bugüne kadar sürmüş olan talan yine devam etsin...

Bu yazı yayınlandığı sıralarda bizim dokunulmazlık işi Meclis umumi heyetine ya gelmiş, ya gelmek üzere olacak...

Sıra sıra faşist nutuklar, kelepçe şıkırtılarına bürünmüş ithamlar dinleyeceğiz.

İhtilâlci sosyalizmin tarifini niçin yaptın...

Mustafa Kemal'de ihtilâlci sosyalistlerin sözlerine benzer sözleri niye çıkardın...

Halka neden ihtilâlci sosyalizmle demokratik sosyalizm arasındaki farkları gösterdin. Bu şantaj silâhını niçin elimizden almaya kalktın?...

Başbaş bağırıp duracaklar...

Bağırıp duracaklar da Türkiye'deki uyanmayı ve emekçi sınıfının kendi sınıf bilincine varmaya başlamasını önlemiş mi olacaklar?!

Ne münasebet, büsbütün hızlandıracaklar bu akımı...

Büsbütün ne menem kişiler oldukları Meclis tutanaklarında aynalaşacak...

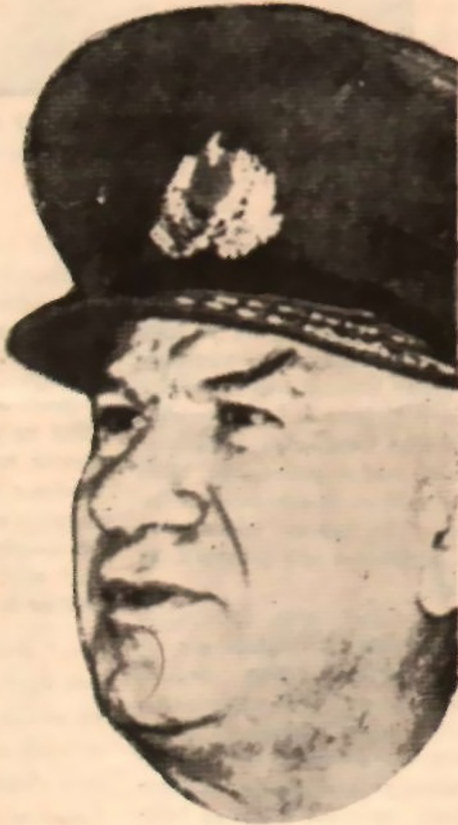
İsterdim on yıl sonra bu kişilerin şimdi söyledikleri sözler önünde ne duruma düşeceklerini görmeyi...

Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldırdık... Şimdi onların pek aklına takılmış olan bu iş bakalım gerçekten bir zafer mi, yoksa Türk demokrasisinin yüz karası mı olarak değerlendirilecek ilerde?

Türk sosyalizmi bir Çetin Altan'ın beş Çetin Altan'ın üstüne yürümekle köstekleneçek ölçüleri çok gerilerde bıraktı...

Onlar bunu anlamıyorlar ve intikam sıtması içinde titreye titreye kavruluyorlar...

Şimdiki bu intikam titremesi gitgide tarih önündeki bir korku titremesi haline dönecektir. Çünkü hem emekçi sınıfına, hem demokrasiye, hem Anayasa'ya, hem de tarihe karşı gırtlaklarına kadar suçludurlar.

CEMAL TURAL
(Silâh ve buğday)

ASKERLİK

■ Tural şimdi de toprak hava alanlarını ordu çiftlikleri yapacak

GENELKURMAY Başkanı Cemal Tural, ordu pazarlarından sonra şimdi de *"ordu çiftlikleri"* kurmak üzere teşebbüse geçmiştir.

İkinci Dünya Savaşı sırasında yapıtılan, ancak savaş tekniği geliştiği için bugün işe yaramaz hale gelen yirmi kadar toprak hava alanı, Tural'ın teşebbüsü gerçekleştiği takdirde, askerler tarafından işlenerek Sonora 64 buğdayı yetiştirilecek ve ordu bu defa da buğday ticareti yapacaktır.

İleride kendisinden *"Türkiye'yi ormanlarla kaplayan adam"* olarak bahsettireceğine inanan Tural, İnşaat Dairesi Başkanlığı'na emir vererek yirmi toprak hava alanından ne şekilde yararlanılabileceğini tesbit eden bir rapor hazırlamalarını istemiştir.

Kısa süre içinde hazırlanan raporda, binlerce dönüm verimli toprak ihtiva eden bu hava alanlarının Köy İşleri Bakanlığı'na verilmesi ve yürürlükteki kanunlara göre topraksız köylüye dağıtılması teklif edilerek şöyle denilmektedir.

"— Eğer hava alanları açık arttırma ile satışa çıkarılacak olursa, ellerinde fazlası ile toprak bulunan mütegallibe yararına davranılmış olacaktır."

Rapordan haberdar olan Köy İşleri Bakanlığı da, bu olumlu teklifi benimseyerek derhal çalışmalara başlamış, ancak Genelkurmay Başkanı, raporu tasvip etmemiştir. Tural, toprak hava alanlarını birer ordu çiftliği haline getirmeyi ve Mehmetçiklere burada tarım yaptırmayı düşünmektedir. Hattâ bu onbinlerce dönümlük topraklarda Sonora - 64 yetiştirip ordu hesabına satmayı planlamaktadır.

Ancak, Tural'ın bu tasarısı, kanunlara tam anlamıyla aykırıdır. Nitekim, Millî Savunma Bakanlığı'na bağlı İnşaat Dairesi Başkanı, Tural'ın bu tasarısına itiraz ederek şöyle demiştir:

"— Generalim, kanunlar bizim tarım yapmamızı engeller. Önce, biz tarla haline getirip işleteceğimiz araziden kazandıklarımızı hazineye vermek zorundayız. Eğer buradan sağlanacak geliri hazineye vermez, ordu için kullanırsak, kanun karşısında suç işlemiş oluruz. Fakat, terhislerine iki ay kala köylü eratı teknik tarım bakımından yetiştirmek amacıyla bir kaç numune çiftliği yapacak olursak, çok daha yararlı bir hizmette bulunmuş oluruz."

Tural bu itirazı da dikkate almamış ve kesin kararını bildirmiştir:

"— Hayır, bu topraklarda biz ziraat yapabiliriz..."

Ve bir kaç gün sonra da İnşaat Dairesi Başkanı General Rıfat Erenuluğ, sessizce istifasını verip ordudan ayrılmıştır.

Böylece, son zamanlarda ticaret hayatına adamakıllı sokulan ordu, Tural'ın tasarısı gerçekleştiği takdirde, tarımsal üretime de geçerek yeni bir kazanç mevzuu ile uğraşmaya başlayacaktır. Teşebbüsün kanuna aykırılığı bir yana, devrimci Türk ordusunu kuruluş amacından uzaklaştırarak bir ticarî müessese haline getirmek tehlikesi ortaya çıkmaktadır. Nitekim, son Arap - İsrail savaşını yorumlayan bir general bir sohbet sırasında bu tehlikeyi şu sözlerle açıklamıştır:

"— Asker önce elindeki silâhı en iyi şekilde kullanmayı öğrenmelidir. Ticaret yapmak, ziraat yapmak askerin işi olmamalıdır. İşte, gözümüze batan son İsrail - Arap Savaşı... Asker her şeyden önce asker olmalıdır."

ATA BİNMİŞ EŞŞEKLER!

AP Milletvekili Tekin Erer, gençlerin Amerika aleyhindeki mitingine çok kızmış...

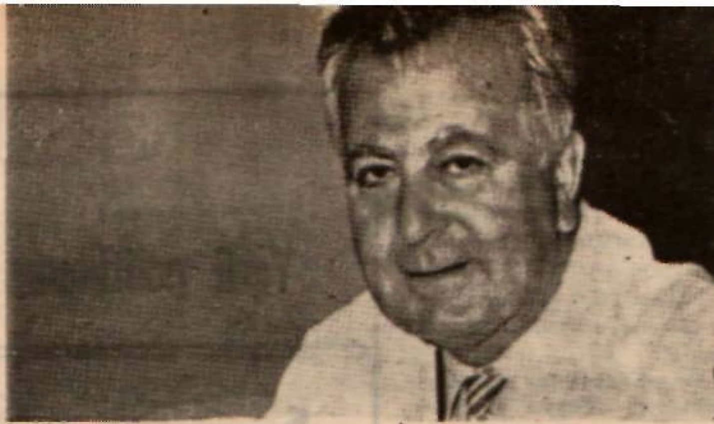
«— Ata binmiş eşşekler — millet sizden ne bekler?» yazılı dövizlerde kendilerinin kastedildiğini ısrarla iddia ederek:

«— Adalet Partililere topyekûn eşşek denilmektedir» diyor.

Biz de ata binen eşşeklerin hangi eşşekler olduğunu düşünüp duruyorduk. Meraktan kurtulduk...

Ayhan YETKİNER

Işınlandırılmış buğdaya ve doğum kontroluna karşı olan bazı bilim adamları Senato'ya şikâyet edildi

OSMAN KOÇTÜRK
(Şimşekleri çekiyor)

Ankara Üniversitesinde cadı kazanı kaynatılıyor

SBF DEKANI PROF. KARAYALÇIN
(Yabancı şirketlerin danışmanı olunca...)

ANKARA Üniversitesi Hukuk Fakültesinin, ufacık, tefecik, yusyuvarlak, gözlüklü Dekanı Yaşar Karayalçın, ANT muhabirini *"işim pek çok"* gerekçesi ile atlattığı gün, takvimler 28 Haziran 1967'yi gösteriyordu...

Karayalçın, aslında ANT muhabiri ile değil bütün gazeteciler ile görüşmekten kaçınıyordu... Kaçınıyordu çünkü, Ankara Üniversitesi Senatosu'nda olup bitenlerin üzerinden sekiz gün geçmiş olmasına rağmen, herşey tazelik ve diriliğini koruyordu... Oysa, Karayalçın gerçeklerin küllenip unutulmasından yanaydı ve bunu sağlamak için de elinden gelen çabayı gösterecekti...

Ankara Üniversitesi Senatosu'nun 20 Haziran Salı günkü toplantısında olup-bitenleri, toplantıda bulunanların uzun yıllar unutmasına imkân yoktur... Eğer o gün bir Prof. Bahri Savcı, bir Prof. Tevfik Karabağ, bir Prof. Cahit Talas, bir Prof. Aziz Köklü, bir Prof. Behiç Onul *olmasaydı, bugün Üniversite* 27 Mayıs'ta kazandıklarının tümünü yitirmiş olacaktı...

Mayıs ayının son günlerinde, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Yaşar Karayalçın ve 13 arkadaşı, demeç ve yazılarından dolayı bazı Üniversite öğretim üyeleri hakkında Senatoda görüşme açılmasını öngören bir önergeyi Ankara Üniversitesi Senatosu'na vermişlerdi...

Karayalçın'ın imzasının altına imzalarını atan 13 profesörden en az 10'u çok önemli bir konunun Senato'da tartışılmasını sağlayacaklarından memnundu. Fakat, 20 Haziran Salı günü Ankara Üniversitesi Senatosu toplanıp Karayalçın ve arkadaşlarının önergesini görüşmeye başladığında nasıl bir oyuna geldiklerini anlamışlardı, amma iş işten çoktan geçmişti...

Önergesini açıklamak için söz alan Prof. Karayalçın özetle şöyle demişti:

—" *Üniversite Öğretim üyelerinden bazıları verdikleri demeçlerde, yazdıkları yazılarda Üniversiteye gölge düşürüyorlar. Demeç ve yazıları, bilimsel ve üniversiteye yakışır nitelikte değil. Meselâ, Türkiye için çok yararlı olan, daha olacak olan halkın yiyeceği tahılın atom ışınlarından geçirilmesine, doğum kontroluna karşı durmak bir üniversite öğretim üyesine yakışmaz. Bu öğretim üyeleri, bir kurul tarafından yargılanmalı ve haklarında cezai kararlar alınmalıdır..."*

Sanki o anda, Üniversite Senatosu'nda halk ağzıyla *"şeytan geçmişti"*. Şaşıran senato üyeleri biribirlerinin yüzüne bakıyorlardı... Bu ne demekti? Üniversite Senatosu'nda, Türk Halkına ışınlandırılmış buğday yedirilmesine ve doğum kontrol hapları uygulamasına karşı olan üniversite öğretim üyelerini cezalandırmaya çalışmak ne demekti? Demek ki, Karayalçın Prof. Dr. Kâzım Aras'ın, Prof. Muhittin Ülker'in ve Doçent Dr. Osman Koçtürk'ün cezalandırılmalarını istiyordu. Oysa, Aras ve Koçtürk, ışınlandırılmış buğday yedirmenin halk zararına olduğunu, Türk halkının kobay olarak kullanılmasına göz yumulmaması gerektiğini ileri sürmüşler ve bu konudaki projenin uygulanması Sağlık Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca durdurulmuştu...

KÂZIM ARAS
(Suçu inandığını söylemek)

Prof. Ülker ise doğum kontrol haplarının kanser yaptığını ileri sürmüştü...

Bazı yabancı şirketlerin hukuk danışmanı olan Prof. Karayalçın'ın amacı ağır ağır su yüzüne çıkmıştı...

Karayalçın bir şeyi daha bilbilmiyordu... Üniversiteler Kanunu'nu bilmiyordu... 4946 sayılı Üniversiteler Kanunun 3'üncü maddesinin a, b, c, d, e fıkraları, Üniversite öğretim üyelerinin, üniversite dışında yurt ve halk yararına araştırmalar yapmasını, çeşitli bilimsel konularda halkı aydınlatmasını emretmişti... Kanun'un kendilerine yüklediği görevi yerine getiren üç bilim adamının cezalandırılmasını istemek, bir takım çıkarlar ve art düşünceler için çalışmak demekti...

Prof. Cahit Talas, Karayalçın konuşmasını bitirdiğinde söz aldı. *"Biz"* dedi, *"Polis değiliz, Üniversitenin fikir hürriyetini kontrol altına alamayız."* Talas, sonra bir önerge vererek, Karayalçın ve arkadaşlarının önergesinde istenilen hususlar hakkında Senato'nun hiçbir karar almamasını teklif etti. Karayalçın'ın imzasının altına imzalarını atanlar yavaş yavaş ayılmış ve nasıl bir oyuna geldiklerini anlamışlardı artık. Bahri Savcı, Anayasa gereğince Türkiye'de herkes fikir ve düşüncelerini açıklamakta hür olduğunu, yapılmak istenen işin düşünce hürriyetini kısıtlamak olduğunu söyledi...

Prof. Aziz Köklü, Prof. Behiç Onul ve Fen Fakültesi Dekanı Tevfik Karadağ üç saat süren görüşme sırasında özellikle Karayalçın'ın *"Şiddetli ve insafa bakılmadan cezalandırılmalıdırlar"* sözü üzerinde durdular ve dediler ki:

—" *Eğer, söz konusu Üniversite öğretim üyelerinin demeç ve yazılarında yanlış varsa, aynı yolla demeç ve yazılarla bunlara cevap verilir. Yoksa, fikirlerinden dolayı bir Üniversite öğretim üyesini cezalandırmaya kalkmak, Orta Çağa dönmek olur..."*

Sonuç olarak, Ankara Üniversitesi Senatosu, *"Üniversiteye Baskı"* niyetinin kursaklarda kalmasını sağlayacak şu kararı aldı:

—" *Karayalçın ve arkadaşlarının teklifi hakkında hiçbir karar alınmamasına karar verildi."*

DOKUNUN BU ASLANA!..

6-7 Eylül gecesi dolaşıyordum. Yüksekkaldırım'da, baktım, kepengi cıgara kâğıdı gibi yırtılmış bir dükkân... Talan olmuş içi... Karnı göçmüş buzdolapları, haznesi patlamış elektrik süpürgeleri, akordeona dönmüş radyolar... Yırtık kepengin üstünde de tebeşirle, kargacık-burgacık bir yazı: DOKUNMAYUN RİZELİ AHMET BEYUNDUR...

Dokunulmazlık, çünki, bir bütündür, bir tümlüktür. Dokunurluk başlamaya görsün, ucu Rize'li Ahmet Bey'e de dokunacaktır.

Bakın, nasıl, Karma Komisyon dokunulmazlığını kaldırır kaldırmaz, dost eller uzandı Çetin Altan'a, sırtını sıvazlıyorlar, elinden tutuyorlar! Yurtseverler arasındaki çekişmeler unutuldu, herkes elele. Sanki komisyoncu beyler Çetin'in dokunulmazlığını kaldırmadılar da, millici sevginin haksızlığa karşı dokunurluğunu ilân ettiler!

Bakın, nasıl ossaat, Amerikalıların dokunulmazlığı kalkıverdi, okşamağa başladılar Conileri! Sanki komisyoncu beyler Çetin'in dokunulmazlığını kaldırmadı da, millici öfkenin emperyalizme karşı dokunurluğunu ilân ettiler!

Yarın, akpak giysilerin, bembeyaz yatların, zambakların, dönüm dönüm pamukların, akyazıların, sakız gibi konakların da dokunulmazlığı kalkabilir. Kolay değil bu, 30 milyon halk, ikişerden 60 milyon el eder...

O zaman işte, el mi yaman, bey mi yaman? anlaşılır.

Onun için, isterseniz dokunun bu aslana!..

Can YÜCEL

HALKLAŞAN ÇETİN

FETHİ NACİ

Ferruh Doğan

Ortanın üstü — Ortanın altı

BRECHT'in *"Galile"*sini düşünüyorum. Galile'nin yenilgisi üzerine, oyunun sonlarında, Andrea tutamaz kendini, bağırır: *"Mutsuzdur o ülke ki, kahramanlardan yoksundur!"* Ve Galile'nin unutulmaz cevabı: *"Hayır. Mutsuzdur o ülke ki kahramanlar ister!"*

Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu Çetin Altan'ın dokunulmazlığını kaldıralı beri sık sık Galile'nin cevabını tekrarlıyorum: *"Mutsuzdur o ülke ki, kahramanlar ister!"* Komisyonda Reşat Özarda çırpınıyor, Milliyet'te Metin Toker çırpınıyor, *"Aman, ne yapıyorsunuz, adamı kahraman yapıp çıkaracaksınız!"* diye iktidarı uyarıyorlar. Sanki hapse girmekle insan kahraman olurmuş! Hapse girmekle kahraman olunsaydı Metin Toker'in kendisi kahraman olurdu.

Çetin'in durumu büsbütün başkadır. Çetin de istemez kahramanlığı; Çetin de, bütün sosyalistler gibi, sosyal sınıflar arasındaki çatışmalarda gösterilen kahramanlığın artık bir son bulmasını, yeni bir kahramanlığın, insanoğlunun tabiatla savaşında kendini gösterecek olan yeni bir kahramanlığın bu eski kahramanlığın yerini almasını ister. Ne var ki, Marx'ın dediği, insanlar tarihlerini diledikleri gibi seçtikleri şartlar içinde değil, geçmişten devraldıkları şartlar içinde yapıyorlar. Bu şartlar, sosyalist aydınların daha bir nice zaman mutlu ama acılı bir yaşamayı sürdürmelerine yol açabilir. Bu acılar, gelecek güzel günlerin harcıdır. Çetin'in mücadelesi gelecek güzel günlerin harcıdır.

ÇETİN Altan, sınıfını kendi seçmiş bir yazardır. Bir burjuva ailesinden geldiği halde, eğitimi, ilişkileri rahat bir yolu seçmesi için gerekli bütün imkânları önüne serildiği halde, o, güç olanı seçmiştir: Halkının yazarı olmayı seçmiştir, halkının davası yoluna, sosyalizm yoluna bir baş koymayı seçmiştir. Ve öylesine derin ilişkiler kurmuştur ki halkıyla bunu bugüne kadar Türkiye'de hiç bir sosyalist yazar başaramamıştır. Çetin'in sözü yavaş yavaş halkın sözü olmaya başlamıştır. Halk Çetin'de, açıkça dile getiremediği ama sezer gibi olduğu gerçekleri görmeğe başlamıştır. Bunun içindir ki artık halklaşmıştır Çetin Altan.

DOKUNULMAZLIĞINI kaldırarak, hattâ zindana atarak mümkün mü Çetin'i halktan koparmak, mümkün mü Çetin'i susturmak! Amerikan altıncı filosunun İstanbul sularına demirlemesini protesto etmek için binlerce üniversiteli sokakları ve meydanları dile getirirse, Dolmabahçe meydanına çekilen Amerikan bayrağı indirilirse, Amerikan denizcileri İstanbul'a adım atamaz hale gelirse, Beyazıt'tan Dolmabahçe'ye, Dolmabahçe'den Taksim'e, Atatürk anıtına yürüyen gençliğin içinde Çetin var demektir!

İzmir'de, İmam Hatip Okullarının faziletlerini sayıp döken bir AP milletvekiline halkın arasından biri çıkar da *"Peki, bey, niçin sizin çocuklarınız okumuyor bu okullarda? Niçin hep bizim çocuklarımız okuyor?"* diye sorar ve o milletvekilini susturursa, orada Çetin var demektir!

Demokrasi yapmak için kenar mahalle kahvelerine giren Demirel'e *"Nedir bu pahalılık!"* diye sual eden biri çıkar da Demirel'i kahveye girdiğine de, gireceğine de pişman ederse, orada Çetin var demektir!

İstanbul şehrinin asfaltlarında *"Petrol millîleştirilecektir!"* diye, *"Emperyalizme paydos!"* diye, *"Türkiye bir Vietnam olmayacaktır!"* diye yazılıyorsa, orada Çetin var demektir!

İşçiler yollara dökülüyorsa, sendikacılar daha inançla savaşıyorsa, köylüler Bakanları cevap veremez hale getiriyorsa orada mutlaka Çetin var demektir!

Çünkü Çetin aşmıştır kendini, halklaşmıştır. İşte bunun sağladığı bir dokunulmazlık vardır ki bunu halktan korkan, gerçeklerden korkan, gelecekten korkan bir avuç umut düşmanı, bir avuç emek düşmanı, bir avuç bağımsızlık düşmanı kolay kolay anlayamaz. *"Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına."*

★

ANAYASANIN 79. maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki sözlerinden, Meclis'te ileri sürdükleri görüşlerden, bu sözleri,bu görüşleri Meclis dışında tekrarlamaktan sorumlu tutulamaz. Demokrat Parti'nin iktidar yıllarının deneyleri yeni Anayasa hazırlanırken dikkatle göz önünde bulundurulmuş, bir çoğunluk diktatörlüğünü önlemek için Anayasaya bu madde konmuştur. Türk Hukuk Kurumu'nun bildirisinde dendiği gibi: *"Dokunulmazlık müessesesi, siyasi görüşlerinden hoşlanılmayan Parlamento üyelerinin adlî kovuşturmalarla görevlerinin aksatılmasını önlemek amacını güden bir teminattır. Bu teminat, henüz kökleşmemiş parlamenter demokrasilerde rejimin gereği gibi işleyebilmesi için hayati bir önem taşır."*

Güven Partisi'nin gönüllü desteğini de sağlayarak ne yapıyor AP iktidarı? Rüşvet, suiistimal, döviz kaçakçılığı, adam öldürmeye teşvik gibi suçların sanıklarının dosyalarını bırakıyor bir yana, dokunmuyor onların dokunulmazlıklarına; ama sosyalist bir partinin sosyalist milletvekili partisinin programına uygun olarak Meclis'te ileri sürdüğü düşünceleri, görüşleri dışarda da tekrarlıyor diye onun dokunulmazlığını kaldırmaya kalkışıyor! Amaç açıktır: Gelişen sosyalist akımı durdurmak, kitlelerin uyanışını geciktirmek, bağımsızlık düşüncesini yok etmek! TİP'i kapatmaya ne lüzum var; yarın Aybar'ın da, Sadun Aren'in de, TİP'in öteki parlamento üyelerinin de herhangi bir parti kongresinde, herhangi bir açık hava toplantısında yaptıkları konuşmalardan ötürü dokunulmazlıklarını kaldırırsınız, olur biter! Halk seçer, siz dokunulmazlıklarını kaldırır ve hattâ hapse atarsınız! Eh, bir müteahhit kafası için doğrusu oldukça pratik bir yol. Bu arada Emin Paksüt gibiler *"Bu yazıları hiç bir yargıç beraat ettiremez!"* gibi sözler eder, Coşkun Kırca gibi Türk halkıyla hiç bir ilişiği kalmayan politika esnafı gözlerini kapar ve vazifesini yapar.

BU derginin çıktığı gün Millet Meclisi Çetin'in dokunulmazlığı meselesini görüşecek. Biz, Descartes gibi, sağduyunun insanlar arasında eşit olarak bölüştürüldüğünü sanmıyoruz; dar sınıf çıkarları gözleri karartınca sağduyunun da, Anayasa saygısının da nasıl bir yana itildiğini biliyoruz. Ama AP çoğunluğunun da, GP çoğunluğunun da Marx'ın şu sözlerini bizim kadar bilmelerini istiyoruz: *"Hegel, bir yerde, bütün büyük tarihi olayların, tarihi kişilerin âdeta iki defa tekrar ettiğini belirtir. İlâve etmeyi unutmuş: Birincisinde trajedi olarak, ikincisinde kaba komedi olarak."* Anayasaya karşı tutum ve davranışların tekrarı herhalde oldukça kaba komedilere yol açacaktır. Bizden hatırlatması. Çetin'e bir şey yapılırsa bunun nasıl tepkilere yol açacağını şimdiden söylemeyi gereksiz buluyoruz.

Moskova'da ünlü yazar Dürrenmatt ile neler görüştüm?

Sovyet gazetelerinde resmî görevlileri tenkid eden karikatürler sık sık görülür

MOSKOVA'NIN KALBİ KIZIL MEYDAN'DA ATIYOR

HALDUN TANER

— III —

KONGRE dolayısıyla davet edilen yabancı yazarlar Moskova Oteli'nde kalıyorlar. Moskova Oteli her katında yüz kadar oda bulunan onüç katlı bir yapı Konuklar burada birbirlerini en çok sabah kahvaltılarında görebiliyorlar. Rusya'da lokanta servisi çok yavaş. Bir yemek için iki, bir kahvaltı için de bir saati gözden çıkarmanız gerek. Belki sindirime faydalı olabilir ama bizim gibi güne çok şey sığdırmak isteyen canı-tezler için büyük vakit kaybı. Bundan ötürü çoğu yazarlarla konuşmalarımı bu yemek sıralarına rastlatıyordum.

Friedrich Dürrenmatt'la masalarımız *yakındı. Üstelik kendisi tercümansız konuşabildiğim* sayılı yazarlardan biri. Basen o benim masama geliyor bazen ben onun masasına gidiyordum. Konuşmanın konusu tabii hep tiyatro.

Bana Dürrenmatt için nobran, kasık diyenler haksızmış. Karşımda zeki, nazik, başarısından hiç de çok şımarmamış bir yazar buldum. Ellisine gelmediği halde altmış yaşında görünüşünde sevimli tombulluğunun etkisi büyük. Yemeği çok seviyor. Çoğu sabah traş olmadan indiği için erken aklaşmış sakal bağları da onu olduğundan yaşlı gösteriyor. Gözlüklerinin altından uyanık ve olgun bakan gözleri ve iki çeneli gerdanının üzerinde kıpkırmızı gülümseyen çocuksu dudakları ise yaşından hayli genç kalmışlar. Ağzından pipo ya da puro düşmüyor. Yumuşak, ütüsüz elbiseler giyip rahat koltuklara yaslanmak, arada şezlonga uzanıp hayal kurmak için yaratılmış bir insan hissi veriyor. Nitekim öyle de yapıyor. Neu-Chatel de, göl kenarında, bir villası var. Döne döne oynanıp duran beş altı eserinin kendine sağladığı maddi ve manevi güvene dayanarak, işi aceleye getirmeden, kendini yormadan çalışıyor.

— **Şimdilerde rejim de yapıyorum,** diyor, **Yaz aylarım çok dolu.**

İstanbul'a gelecek

Bizde dört piyesinin, (Ziyaret)in, (Fizikciler)in, (Romulus)ün, (Göktaşı)nın oynandığını hayal meyal duymuş. Yayınevi henüz kendisine kesin rakamlar vermediği için, Türkiye'deki telif hakkı nispetini ve usulünü bilmiyor.

«Onu ben de bugüne kadar tam öğrenemedim. Bu işe ancak rüfailer karışır. Taksite mi bağlarlar, bono mu verirler, turne kısıntısı mı yaparlar, yahut, resmen telif hakkının üstüne mi yatarlar, tiyatrosuna göre değişir.» diyemedim adama.

— **Sizinkiler resmî tiyatrolarda oynandı. Yüzde 7,5 hisseniz bankaya yatırılmış bloke edilmiştir,** demekle yetindim.

— **Bu para ile İstanbul'da ne kadar kalabilirim?**

— **Yaşayış tarzınıza göre değişir.**

— **İddialı bir otelde oturduğumu farzedin...**

— **Bir ay yeter sanırım.**

— **Piyeslerim nasıl oynandı?**

Ters yorumlanan (Ziyaret)i görmediğim (Göktaşı)nı, ve sıradan bir prodüksüyon olan (Romulus)u hiç anmayıp:

— **Fizikçiler hepsinden iyi yorumlandı,** dedim. Ayla'nın parlak kompozisyonunu, Beklan'ın ölçülü rejisini anlattım.

Üç yıl önce sezonun tiyatro hadisesi olan Fizikçiler'in bu başarısı onu çok sevindirdi.

— **İstanbul'a sonbaharda gelmeyi çok isterim. Yeni yazdığım piyes sizinle çok ilgili. Oyuna girişmeden önce Osmanlı tarihinizi ve Bizans tarihini didik didik ettim. Bu konuda tarihçilerinizle aşık atabilirim. Gelirsem okuduklarımla göreceklerimi karşılaştırma imkânı bulacağım.**

— **Oyununuzun adı ne olacak?**

— **Daha tamamlanmadı. Belki bitiremem de. Adı galiba İmparator ve İğgi olacak.**

Kızıl Meydan, Kremlin Sarayı ve ünlü Korkunç İvan Kilisesi

Dürrenmatt bu oyuna yıllardır çalışıyormuş.

Mesajsız yazar

Dürrenmatt adını, ben ilk, [illegible] duymuştum. 1947'de de Zürich'de oynanan ilk piyesi [illegible] halk tarafından [illegible]. [illegible] Tiyatro'nun Müdürü buna rağmen ertesi yıl genç yazarın bir oyununu daha sahneye koydu. O da tutmadı. Halk efkârının ve eleştirmenlerin karşı koyuşuna rağmen Müdür üçüncü yıl, yazara üçüncü bir şans tanıdı. Ve Dürrenmatt ondan sonra, kendini önce yurttaşlarına, daha sonra da Avrupa'ya ve dünyaya kabul ettirdi.

Walt Disney'e sormuşlar:

— **Yeni filminizin mesajı ne olacak?**

— **Henüz bilmiyorum. Bunu eleştirmenler yorumladıktan sonra öğreneceğim,** demiş. Dürrenmatt da mesajsızlığı ile övünen soydan bir yazar:

Haldun Taner Dürrenmatt ile görüşüyor

— **Bir esere sorunlarla, belli bir mesajla, başlanmaz,** diyor. **Bu sonradan eserin bıraktığı etkiden çıkarılabilir ancak.**

Arkadan gelen istim gibi bir şey. Tartışma götüren bir konu. Bir konferansında da:

— **Oyun yazmak demek bence sahnenin ifade imkânlarını araştırmak, denemek, zorlamak, onlarla oynayabilmektir,** diyordu.

Oynasın bakalım.

Şimdi İsviçre'nin bu ünlü yazarını pek kendine özgü sayamıyacağımız tiyatro teorisi ve bol havyarlı sabah kahvaltısı ile baş başa bırakıp biraz da sokağa çıkalım.

Moskova Oteli Kızılmeydan'a çok yakın. Londra denince nasıl Big Ben, Roma denince nasıl Saint Pierre Kilisesi, Paris denince nasıl Notre Dame akla gelirse, Moskova denince de dilin ucuna gelen ilk üç hece Kremlin oluyor. Yüksek duvarlarla çevrili bu sarayı Stalin bir vakitler özel şatosu gibi kullanmış. İçeri kuş uçurmamış. Şimdi Kremlin halkın gelip geçtiği, uluslararası kongrelerin yapıldığı bir yer.

Kızıl Meydan

Moskova'nın nabzı Kızılmeydan'da atıyor dense yeri. Lenin'in Moseleumu burada, hükûmet daireleri burada, Kremlin Sarayı ve St. Basil Kilisesi burada, orta boy bir oda büyüklüğündeki muazzam çan burada, en eski topların da burada teşhir ediyorlar. Solda beyaz havuz biçimindeki yerde Çarlar, âsi yurttaşların kellesini uçurturlarmış. Surların üzerinde Çarların bu töreni izlediği bir loca gösterdiler. Kremlin'in duvarlarının önünde Sovyet yöneticilerinin generallerinin ve sanatçılarının mezarları var. Kiminin ise yalnız külleri Mezarların bir kısmında büstler görülüyor. Stalin'in büstü, bilindiği gibi, bir süre önce kaldırılmış. Yalnız kabri kalmış. Sovyet Rusya'da Stalin'in bütün heykellerini indirmişler. Yalnız bir'ni, memleketi olan Gürcistan'da, Gori'dekini bırakmışlar.

Kızılmeydan'ın hemen yanında şehir trafiği başlıyor. Burada bir Univermag'a girdik. İçinde herşey satılan muazzam mağazalara böyle diyorlar. Alış veriş oldukça zor. Çünkü tezgâhtarlar da memur olduğu için, hepsinde bir memur ağırbaşlılığı ve ... ağırkanlılığı var. Nerdeyse bugün git yarın gel, diyecekler insana.

Büyük bir şehir

Moskova'da dev yapılar eski ortodoks kiliselerin sivri kubbeleri ile yarışa çıkmışlar. Önceleri eski yapıları yıkıp yeniyi onun yerine yaparlarmış. Şimdilerde yeniyi eskinin yanına çıkıyorlar. Etkisi elbet daha büyük oluyor. Ne var ki, Kremlin külliyesi içine oturtulan ve Büyük Kongre Holü adı verilen iddialı yapıyı ben çok yadırgadım. Topkapı sarayının bahçesine bir Hilton kondurulmuş sanki.

Moskova'da yirmi otuz katlı dev yapılara çok rastlayacaksınız. Sakın dilimiz sürçüp de bunlar için (**Göktırmalayıcı**) deyimini kullanmayın. Bunun «Amerikan Özentisi» gibi bir küfür sayılması pek mümkündür. Şehirde Stalin'in yaptırttığı piramit biçiminde yedi dev bina var. Hariciye Vekâleti, Ukrayna Oteli, Lomonosov Üniversitesi bunlardan. Fonksiyonel olmaktan çok ihtişamlı olmak iddiasında olan bu yapıları da sevmedim. «**Bana bakın, bana**» diye şişine şişine gezen gemi arslanları vardır ya. Bana onları hatırlattılar. Stalin Kremlin'deki penceresinden bunlara bakarken kimbilir ne ihtişamlı bir manzara gördüğünü sanırdı. Renkler ve zevkler tartışılmaz derler.

Moskova gerçekten büyük şehir. Git git bitmiyor. Nüfusu sekiz milyona yaklaşık. Bir Türk kadar rahat türkçe konuşan Sovyet yazarı Radi Fiş:

— **Burası Tveskai Bulvarı,** diyor. **Burası Strasnoi Manastırı Meydanı.**

Nâzım'ın tiyatrosu

Sevgili dostum Vâlâ Nurettin'in bende hiç solmayan anısı yeniden canlanıyor. Nâzım'la Vâlâ'nın öğrencilik yılları bu sokaklarda geçmiş. Odaları bu meydana bakarmış. Nâzım Meyerhold'un öğrencisi iken daha sonraları ünlü (**Mustafa**) filmini yapan genç Rus rejisörle 1926'da şurada **Süpürge** adlı bir deneme tiyatrosu kurmuş, ama tutturamamış.

İşte şurası Puşkin Meydanı, şurası Şark Emekçileri Üniversitesi'nin eskiden bulunduğu yer... Şimdi İzvestia'nın kulübü.

İşte Mayakovski Meydanı, Meyerhold Tiyatrosu, Çaykovski konser salonu. Sağımızda Dinamo Stadı. Şimdi Leningrad şosesinde kayıyoruz. Bu şose genişliği ve iki yanındaki ağaçları ile Moskova'nın bir çeşit Champ Elysée'si. İşte solumuzda Napoleon'un Moskova yangınından sonra kaldığı saray Sağda Moskova'nın meşhur Lomonosov Üniversitesi. Bu üniversite bizim eski medreseler gibi yatılı. Bir havuz gösterdiler. Açık bir yüzme havuzu. Özelliği şu: Karakışta —30 derece soğukta bile içinde yüzülürmüş. Tahmin ettiğiniz gibi, suyu içinden borularla ısıtıyorlar, hep 20 derecede kalıyor.

— **Peki ya sırtım? Kulaç atarken kolarım?** diyeceksiniz. Ben de aynı şeyi sordum.

— **Onlar da üşümez,** dediler. Suyun buğusu yirmi otuz santimetrelik bir yükseklige kadar sıcaklık verir. Herkes sıcak suda, kar yağışını seyredip yüzerken bir metre yukarda, kış, kıyamet. Ortasında yüzenleri korumakla görevli bir müstahdem, kayık içinde, sırtında çocuk başında kalpak soğuktan titreyerek kürek çekip dururmuş.

Uçan gemiler

Şehri hayli geride bıraktık. Moskova'lı büyük şehirden usandı mı soluğu beş on kilometre uzaktaki bir rıhtımda alıyor. Burası Macarların Tuna Nehri gibi bir açıklıktır. İskelede küçük beyaz vapurlar. Bunlara roket deniyor. Uzaktan gelmekte olan bir rokete baktık. Su üstüne inen bir uçak gibi kayıyordu. Bu gemiler hızlanınca bir kanat mekanizması ile su üzerinde yükseliyorlar. Su ile sürtüşmeleri asgariye inince süratleri rahatlıkla 100 kilometre'ye varıyor. Sovyetler bu su yolunu ve biraz ilerdeki büyük göllü bir kanal tertibatı ile yaratmışlar. İki yanı yeşil, koruluk kıyıların ortasından biz de bir roketle geçiyoruz. Güneşlenenler, balık tutanlar, çadır kurup piknik yapanlar. Su ilerde birden genişledi. Kıyılar çok uzakta kaldı. Rüzgâr su sathını sahici bir deniz gibi dalgalandırıyor. Ama suyun üstünde uçan gemi dalgalara, bana mısın, demiyor. Kırkbeş dakikalık gidiş gelişten, gerçekten deniz havası almışçasına dinlenmiş indik.

Dönüş yolunda Radi Fiş bindiğimiz taksinin şoförünü bir testten geçirmek istedi:

— **Hiç Türk tanıyor musun?**

Genç şoför, gözü yolda, eli direksiyonda, başını çevirmeden cevap veriyor:

— **İki tane tanıyorum. Atatürk ve futbolcu Naci ...**

(DEVAMI VAR)

YAZISIZ

Bir utanç belgesi ve Çetin Altan'ın dokunulmazlığı

■ *Aşağıda yayınlanan belgeler incelenirse, Çetin Altan'ı ortadan kaldırma teşebbüsünün arkasında hangi hesapların yer aldığı daha iyi anlaşılacaktır.*

Avukat İbrahim TÜRK

OLAYLARI birbirlerinden ayrı ayrı kopukluk içinde değerlendiremeyiz. Bir bütünlük, hareket, etki tepki ve değişim içinde ele alınan her olayı ancak bilimsel olarak değerlendirebiliriz.

Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasını ve bu konudaki çabaları değerlendirebilmek yolunda daha derinlere inmek zorundayız. Bu olayın çözümüne başlayabilmek için Türkiye'mizin içinde bulunduğu dış ve iç etkileri gözlerimizin önüne sergilemeliyiz.

Türkiye bugün bağımsızlığı tartışma konusu haline getirilmiş bir devlet durumundadır. Biz bu tartışmada hiç bir tarafı tutmadan sadece belgeleri ortaya koyacak, yargıyı okuyanlara bırakacağız. Belge şu:

İzmir İcra Dairesi A.B.D.'ne ait TUSlog'da çalışan bir borçlu Türk'e ödeme emri yollar. Borçlanmanın nedeni Hüseyin Akçay adındaki terziye elbise diktirmektir. Alacaklı Hüseyin Akçay İcra yoluyla TUSLOG'da çalışan borçluya borcunu ödemesini ihtar eder. Alınan cevap:

«Tebliğ mazbatasında muhatap olarak adı geçen HQ TUSLOG — United States Air Force — Hava Kuvvetleri'nin bir teşkilâtlı birliği olup, milletlernin bir teşkilâtlı birliği olup, milletlerarası hükümleri tahtında ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin müsaadesi ile Türkiye'de müşterek müdafaa için vazife görmektedir. Bu birlik *enternasyonal* bir teşkilât *olan* Nato *organizasyonu-*

Çetin Altan olayı ya da sondan bir evvel

TÜRKİYE'de demokratik düzenin var olması ya da yok olması üstünde ciddi ciddi düşünmek zamanı geldi çattı.

Türkiye'de bugün iktidarda olanlar burjuvalardır. Memleketi iyi da ya kötü idare ediyorlar. Memleketi satıyorlar, ya da satmıyorlar, sömürgecilerle işbirliği yapmışlar ya da yapmamışlar, o yönleri bir yana.. Eskiden olduğu gibi burjuvalar ikiye bölünmüş, bir takımı iktidarda, bir takımı muhalefette değil. Şimdi burjuva iktidarının karşısında bir de emekçiler muhalefeti var, gerçek muhalefet de bu. Büyük bir sınıfın menfaatlerini koruyan muhalefet..

Türkiye'de demokratik düzen gittikçe oturuyor. Bugünkü burjuva iktidarı Menderes'ten daha talihli. Menderes'in iktidarı zamanında ne böyle bir Anayasa, ne de demokratik düzeni koruyan kurumlar vardı. Menderes meydanı boş *buldu* ve *atını* sürdü, sonuca da gerekenden daha çabuk bir hızla vardı.

Ne diyordum, bugünkü gerçek muhalefet emekçiler muhalefetidir, diyordum. Bu sol muhalefet Anayasanın tam *tamına uygulanmasını* istiyor. Gücünü Anayasada buluyor. Anayasayı tutan bütün güçlerle işbirliği halinde. Böyle büyük bir muhalefetin bütün gücüyle Anayasayı savunması gerçekten burjuvalar için bir talih... *Sendikaların,* öteki demokratik güçlerin Anayasa düzenini savunması onlar için ele geçmez bir talih.. Seçimle iktidara gel ve seçimle iktidarı bırak.. Ezilmiş halk kütlelerinin temsilcileri *bunu istiyorlar.* Çünkü *onlar* biliyorlar ki, Türkiye'nin bugünkü ekonomik, sosyal durumunda, demokratik düzenin devamı, Anayasanın tam tamına uygulanması SOSYALİZMİN zaferidir. Anayasayı savunmada yenilgi, sosyalizmin de yenilgisidir, hiç olmazsa kısa bir süre için..

Türkiye'nin bugünkü durumunda burjuva iktidarların da Anayasadan, bugünkü demokratik düzenin devamından başka çareleri yok, Türkiye'nin durumu artık bir burjuva diktatoryasını çekemez. Demokratik düzenin ortadan kalkması, gelecek düzen ne olursa olsun, burjuvaların ölümü olur. Bunu da bugünkü Türkiye'de en ahmak burjuva bile bilebilir. Yunanistan örneği, azıcık akılları varsa, onlara örnek olmamalı, cesaret vermemeliydi. Türkiye'nin şartları Yunanistan'ın şartlarından tamamen ayrıdır. Yunanistan'da bir Atatürk gelmedi ve orada Atatürk devrimleri yapılmadı. Bir memlekete Atatürk gelmişse, o memlekette burjuvazi herhangi bir harekete geçerken külâhını önüne koyup bir iyice düşünmeli. Demokratik düzenin ortadan kalkması, en hafifinden, burjuva için bir tehlikedir.

Çetin Altan bugünkü muhalefetin başlıca liderlerinden birisidir. Büyük bir ünü vardır, öylesine bir ünü vardır ki, insanoğlu şaşar. En ücra köye kadar yayılmış, *en* ücra köyde bile onun büyük hayranları vardır. Türkiye Türkiye olda olalı hiç bir yazarın böylesine ünü olmadı. Onun yazdığı günlük fıkralar çok fıkara *evinin,* köy *evinin,* işçi *evinin duvarlarını süsler.* Bu adam Türkiye'de büyük bir umuttur. Büyük bir gençlik kütlesi onu bir kahraman bellemiştir. İşte bu büyük güç ve ün bütün ağırlığını Anayasadan, demokratik düzenden yana koymuştur. Anayasanın hem politikacı, hem yazar olarak birinci savunucusudur. Dünyanın böylesine dalgalı, düzensiz bir çağında Çetin Altan'ın bir düzene ağırlığını böylesine koyması emekçiler kadar, daha da çok burjuvaları sevindirmeliydi. Çünkü emekçiler hangi düzende olurlarsa olsunlar bugünden daha kötü hale düşemezler. Bir faşist düzen bile gelse Türk köylüsünün, fıkarasının, işçisinin, esnafının hali bundan daha kötü, aşağı olamaz. Çünkü, yoksulluğun, bu çağda bundan daha aşağısı yok. Varsa da çok az var. Ama demokratik düzenin yok olması burjuvazinin yüzde yüz ölümü olur. Çünkü her hangi bir düzen değişikliği ister istemez, halk kütlelerini memnun etmek için, burjuva aleyhtarı olacaktır. Kefeyi halk yararına eğmeden bundan sonra Türkiye'de hiç bir düzen yaşayamaz. Kefenin ne kadar eğileceğini de bugün Türkiye'de kimse kestiremez.

Anayasa adına böylesine ağırlığını koymuş bir yazarı, Çetin Altan'ı burjuva iktidarı ilk hedef olaraktan karşısına aldı. İşçilerin, emekçilerin yazarının ve milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırdı. Millet Meclisi de bu karara evet derse Çetin Altan'ı mahkemeye verecekler, sonra da hapsedecekler. Niçin? Emekçilerin haklarını savunduğu için.. Niçin? Anayasayı, demokratik düzeni savunduğu için? Hangi yüzden, hangi suçtan dokunulmazlığı kalkacak bu halk öncüsünün, bu büyük halk yazarının, bu emekçilerin vicdanının? İhtilâlci sosyalizmi, yani komünizmi savunduğu için.. Bu alçakcasına bir yalandır. Bütün ağırlığını ve hayatını Anayasanın tamı tamına uygulanması için koymuş bir adam ihtilâlci sosyalizmi savunmaz. O kendi kendine ihanet olur. Bir sosyalist de bütün varlığını koyduğu düşüncelerine ihanet edemez.

Burjuvazi bütün bunları bilir.. Çetin Altan'ın bugünkü düzenin korunmasında en sağlam temel direklerden birisi olduğunu bilir. Burjuvazi, Çetin Altan hapse girince, Anayasa güçlerini ayağa kalkacağını da bilir. Bir milletvekilinin mecliste söylediği fikirlerinden dolayı, yazdığı zaman, suçlanamayacağını da bilir. Düşüncelerinden dolayı bir milletvekilini hapse atmanın Anayasaya aykırı olduğunu da bilir. Burjuva iktidar, Anayasa çiğnenince Anayasa güçlerinin onu çiğnetmiyeceğini de bilir. Burjuva iktidar, Anayasa güçlerinin, her şeye rağmen, kendisinden güçlü olduğunu da bilir. Bütün bunları bilir de öyleyse bütün bunları niçin yapar? Bilmez diyemeyiz. Devlet idare etmek çocuk oyuncağı değildir.. Çetin Altan'ı hapsederlerse ne olur? İçerdeki ve dışardaki direnme öylesine ayyuka çıkar ki, Çetin Altan'ı böylesine zayıf olan bir sınıfın iktidarı içerde tutamaz. Tutarsa da kırılır, mahvolur. Öyleyse niçin bu deliliği yapar? Bir iktidarın bunu göze alabilmesi için içerde ve dışarda çok müşkül durumda kalması gerek. Müşkül durumundan dolayı da ya herro, ya

nun bir organı olmayıp doğrudan doğruya egemen bir devlet olan Amerika Birleşik Devletleri'nin bir unsurudur. Amerikan hükümeti veya bağlı askeri teşkilâtları adına bu gibi resmi tebligatları tebellüğe Türkiye'de hiç kimse selâhiyetli değildir.

Tebliğ tüzüğünün 37. maddesinin 3. fıkrası mucibince Adalet Bakanlığı tarafından 19/şubat/1966 tarih ve 12231 sayılı resmi gazetede neşredilen listede Tuslog kesin bir şekilde belirtilmiştir.

Bu sebeplerden dolayı iş bu tebligatın tebellüğüne imkân bulunmadığını arbzederim.»

Bu belgeyi Anayasamızın: **«Egemenlik kayıtsız şartsız Türk Milletinindir.**

Millet egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organlar eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması hiç bir surette belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiç bir kimse veya organ, kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz» diyen 4. maddesi ile yanyana getirip okuyalım.

HASAN DİNÇER
Hükümranlık nerede?

ÇETİN ALTAN
Amerika'nın boy hedefi

Devletin yürütme ve yargı yetkilerinin ne duruma geldiğini düşünelim... Ve Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması nedenlerine biraz daha yaklaşalım. Belge:

«Amerika, kendi tarihinin en tehlikeli dönemini yaşıyor. Amerika artık kendi dış politikası ile askeri siyasetinin kontrolünü bile elinden kaçırmaya başlamıştır... Harbe katılma ve katılmama kararı artık Amerika'nın elinde değildir.» Straus-Hupe National Strategy in a Bi-Polar World, s. 8-9 ve The Diminishing Freedom of Choice. New York 1960 s. 42-44.

Amerika bu tehlikeden kurtulabilmek için az gelişmiş memleketleri elinde tutmaya çalışmaktadır. **«Avrupa pazarlarından yaralanma olanaklarının kapanması ihtimaline karşı Latin Amerika ülkelerinin elimizin altında olması lâzımdır,»** diyen Joe. A. Moris (N. Rockfeller Biyoğrafisi s. 85)de yargımızı kanıtlıyor.

Bunun için yapılacak iş az-gelişmiş memleketlerdeki sosyalist akımı durdurmaktır. Amerika için sosyalist akım büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Amerika:

«... sosyalist akımlara karşı aktif - saldırgan bir politika izlemek, sosyalizmin dünyaya yayılan etkilerini durdurmak, sosyalizmin tam tersine gittikçe nüfuz alanı daralan emperyalizmin gerilemesini, yıkımını önlemek...» çabalarına girişmelidir. Bu çabaları gerçekleştirmek için de, Amerika: **«solcu rejim ve hükümetleri devirmek için, yerli kuvvetleri komandocu-partizan metotlarına göre eğitmeli ve gerekli silâh ve malzeme ile donatmalıdır.»** New York Herald Tribune 10.4.1961.

Sola karşı savaş

Yok olmazsa, **«dost olmayan hükümetlerin yerine dost hükümetleri geçirmek»** yolu seçilmelidir. Hoşa gitmeyen hükümetler solcu olsun olmasın bu pek önemli değildir. Sosyalist memleketlere yakın olan bütün memleketlerde bu politika uygulanmalıdır.

Amerika sadece sosyalist akıma karşı mücadele etmemeli onun güvenliğini bozan her hareket ile savaşmalıdır.

«Bizim güvenliğimizi sadece açık saldırılar tehdit etmiyor? Bu açık saldırıların yanında, ondan daha tehlikeli, fakat saldırı görünüşünde olmayan başka cins tehditler de vardır. Bu tehditler, içerden yapılmak istenen değiştirme ve dönüşümlerdir.»

«Az gelişmiş ülkelerin sanayileşmesi ve toprak reformunu gerçekleştirmesi, gerçi Birleşik Amerika için bir perspektif açmaktaysa da Amerika buna gene de razı olmamalıdır.» Paret ve Shy. Guerillas in the 1960 s. 50-61.

Bu kopuk kopuk olan belgeleri ve Çetin Altan'ın neleri savunduğunu yanyana getirirseniz hem dokunulmazlığı kaldırmanın amacını daha iyi kavrar hem de yürüyeceğimiz yolun çetinliğini açık seçik görürüz.

---

merre demesi gerek.. Dışarıyı düşünelim... İçerde gelişip büyüyen sol muhalefet.. Halka doğru hızla iniyor. Dışardaki büyük devletin, Amerika'nın gözünü bu halka doğru gidiş, halkın hızla uyanışı korkutabilir. Ve hükümetten bunu isteyebilir.

İçerdeki bir takım güçlerin tazyiki altında kalabilir iktidar. Çetin Altan'ı hapse atması için bu güçler hükümeti zorlayabilirler. Hükümet de kendi aleyhine olacak «Çetin Altan'ı hapsetme» olayını yaratabilir, istemeye istemeye.

Gerçekten bu iki ihtimal üstünde durmamız gerek. Bu iki ihtimal varitse o zaman, demokratik düzenin selâmeti adına, burjuva iktidarına emekçiler olarak aydınlar olarak, Anayasa güçleri olarak yardım etmemiz ve onu düştüğü müşkül durumdan kurtarmamız gerek.

Başka bir ihtimal daha geliyor akla: Seçimlerde burjuva iktidar, solcuları yokedeceğiz diye savurdu durdu. Solcuları yok etmek sözü burjuva iktidarın en büyük propaganda sloganı oldu. Şimdi söz verdiği antidemokratik güçler hükümeti gene büyük bir tazyik altında mı tutuyorlar?

Bir de başka bir şey var: Ya evdeki hesap çarşıya uymazsa? Bağımsız Türk mahkemeleri Çetin Altan'ı beraat ettirirlerse.. Bu da muhakkak. Çünkü hayatını, varını yoğunu Anayasanın tamı tamına uygulanması için koyan, sabah akşam Anayasayı savunan yazar olarak, milletvekili olarak bir insan, Anayasaya aykırı bir suç işliyor diye mahkûm edilemez. Çetin Altan mahkûm edilmezse şu iktidar da rezil rüsvay olmaz mı? Öyleyse niçin niçin bu kadar belâyı göze alıyor şu iktidar? Nedir hesabı? Vardır herhalde. Böyle durup dururken bir iktidar bu kadar belâyı göze alır mı?

Çetin Altan'ı hapsedince sosyalist gelişmenin hızı durur mu sanıyorlar? Halk korkar mı sanıyorlar? Halkın korkmayacağını, bir Çetin Altan giderse, halkın Çetin Altan'lar çıkaracağını Amerika da bilir, bugünkü burjuva iktidarı da bilir.. Eeeee, öyleyse dertleri ne?

Peki, kala kala en son şu ihtimal kalıyor, bu insanların aklından zoru mu var?

Bu bindiği dalı kesen iktidarı yuvarlanmakta olduğu uçurumun başında tutalım. Ona yardım edelim. Ama elimizden gelir mi? Onu uçurumun kıyıcığında tutabilir miyiz? Tarih göstermiştir ki, böyle hallerde başkalarını kurtarmağa hiç kimsenin gücü yetmez. Anayasa güçlerinin de, iktidarı yürümeğe başladığı yoldan kimsenin de çevirebileceğini sanmıyorum.

Öyle ya, koyver sarhoşu yıkılana kadar gitsin. Emekçiler, kardeşlerim, çünkü bizim yoksulluğumuzdan başka kaybedecek hiç bir şeyimiz yok.

Hodri meydan!

Yaşar Kemal

DIŞ YORUM

ZİRVEDEKİ GÖRÜŞME VE TÜRKİYE...

JOHNSON
(Önce anlaşma, sonra çekilme)

Bu çocuğun geleceğini kim tayin edecek?

HALÛK TANSUĞ

BİRLEŞİK Amerika Cumhurbaşkanı Johnson ile Sovyetler Birliği Başbakanı Kosigin, geçen hafta, Amerika'nın Glassboro şehrinde *"zirve toplantısı"* yaptılar.

"Zirve" konuşmalarına, son Ortadoğu harbi, esas sebep gösterildi.

*"Zirve"*ye sadece Kosigin ve Johnson katılmakla beraber, dünya çapı bütün meselelerin ele alındığı, Glassboro'da açıklandı. Vietnam Harbi'nin Glassboro'da görüşüldüğü, yine Kosigin ve Johnson tarafından basına bildirildi. Ayrıca, silâhların kısıtlanması gibi konulardan bahsolundu.

Başka deyimile, Batı ve Doğu blokları *"süper lider"*lerinin, dünya çapı siyasî *"alış veriş"*ler dedikleri anlaşıldı. Kosigin ve Johnson'un, *"pazarlık"*da tam anlaşmaya varamadıkları, dünya basınınca daha sonra ortaya atıldı.

Oysa, sonuç ne olursa olsun, *"pazarlık"* konuları arasında (Zirve Konferansı'na asıl sebep) Ortadoğu bölgesi vardır. Ortadoğu bölgesi, *"zirve"* gündeminde ilk sıraları işgal etmiştir. Ortadoğu ülkeleri başında, Türkiye gelmektedir.

Demek ki, Glassboro Zirve Toplantısı, ister istemez Anadolu Türk'lerini ilgilendirici karakter taşıyor.

(Bak: ANT, 27 Haziran 1967, sayfa 12).

Dolayısıyla, Kosigin ve Johnson görüşmelerine hâkim unsurları kıymetlendirmek, biz Anadolu Türk'leri için hayatî önem kazanıyor.

İşte, meseleye bu açıdan bakıldığında, her şeyden önce şöylesine şaşırtıcı bir hakikatle karşılaşılır:

Satıhta ters görünüşlerine rağmen, son Ortadoğu olaylarında *"siyasî bakımdan kârlı çıkan tek devlet tartışmasız Sovyetler Birliği'dir."* (Bak: ANT, 13 Haziran 1967, sayfa 8).

Çünkü, Moskova idarecileri, tarihte belki ilk defa Akdeniz'e bilfiil *"girme"* durumundadırlar. Bahis konusu *"giriş"*, Moskova idarecilerince desteklenen Mısır'ın askerî yenilgisine rağmen (veya bu yenilgi yüzünden) gerçekleşmiştir. Sovyetler'i Ortadoğu'ya *"sokan"* ortamın yaratılmasına, Amerika'nın esasından hatalı tutumu sebep olmuştur.

Yoksa Batı desteğine sahip İsrail'in (Amerika teşviki ve yardımıyla saldırıya geçip) Doğu desteğine sahip Arab'ları askerî alanda ve ilk "raund"da yenmesi, Akdeniz'e Sovyet *"girişi"*ni zihinlerde gölgelememelidir.

Destekledikleri tarafın askerî yenilgisine rağmen, Sovyetler Akdeniz bölgesine girmişlerdir. Bu bölgede Sovyet siyasî *"mevcudiyeti"* hesaplanmadan, artık hiç bir politika adımı atılamayacaktır. Hattâ, Akdeniz'deki aynı Sovyet *"mevcudiyeti"*, dünyanın diğer bölgelerinde bile kendini bundan böyle hissettirecektir.

Nitekim, ilerde tarih yazılırken belki *"dönüm noktası"* veya *"Amerika'nın en büyük hatâsı"* şeklinde vasıflandırılacak bu durumu, Fransız Cumhurbaşkanı General De Gaulle, 21 Haziran 1967 günkü bakanlar toplantısında ezcümle şöyle teyid ediyor:

"Ortadoğu'da barışın kurulması, Amerika'nın Vietnam'dan çekilmesine bağlıdır".

Başka deyimile, (mevkii, bilgisi, tecrübesi, istihbaratı çok kuvvetli bilinen) Fransız devlet başkanınca, Amerika'nın Güneydoğu Asya'da fazla ağır basmasınâ karşılık Sovyetler de Ortadoğu'da ağır basmaya başlamışlardır.

Zaten, Fransız *"Le Monde"* gazetesi muhabiri Eric Rouleau'nun Kahire'den bildirdiğine göre (Amerika'nın Güney Vietnam'a girişi gibi) Sovyetler de şu sıralar Mısır'a girme durumundadırlar. (Bak: LE MONDE, 23 Haziran 1967, sayfa 1 ve 5).

Mısır'lı lider Nâsır, bütün inisyatifini Sovyet Genel Kurmay Başkanı General Zaharof'a vermiştir.

Yeni Mısır ordusunu, halk kütlelerine dayatıp kurma işini, Sovyet askerî uzmanları gerçekleştireceklerdir. Mısır ordusu yüksek rütbeli subayları arasında mevcut batı (özellikle Anglo-Amerikan) casuslarını, Sovyet istihbarat uzmanları meydana çıkaracaklardır. Mısır ordusu Sovyetler Birliği tarafından tekrar silâhlandırılacaktır. Mısır'ın (dolayısile tüm Arab dünyasının) İsrail'e karşı harb stratejisini, Sovyet genel kurmayı planlayacaktır.

Mısır'a ve diğer belirli Arab ülkelerine gerekli ekonomik yardımı, Sovyetler üzerlerine almışlardır.

Mısır'daki *"tek parti"*ye tamamile halkçı karakter verilecek; ordudan sonra siyasî teşekküllerden de, burjuva unsurları elenecektir.

Bizzat Sovyet başbakanı tarafından İngiliz *"İntelligence Service"* ajanı olarak Nâsır'a daha 1956'da ihbar olunan eski Mısır

ZİRVE KONFERANSININ SONUÇLARI

Glassboro Zirvesi'nin, şimdiye kadar dışarı vuran, sonuçları şunlardır:

1) ORTADOGU — Kosigin, bu bölgede her hangi bir hal çaresine varılabilmesi için, İsrail'in 1949 hudutları gerisine çekilmesini şart koşmuştur. Bu şart gerçekleşmedikçe, Sovyetler, arabuluculuk yolunda gayret sarfetme niyetinde değildirler. Mamafih, Sovyetler, İsrail'in "mevcudiyeti"ni tanımaktadırlar; İsrail devletinin ortadan kaldırılması tezine karşıdırlar.

Johnson,Kosigin'in yukardaki şartını kabule yanaşmamıştır. İsrail liderlerinin, garanti sağlamadan, zaferlerinin meyvalarını bırakmayacaklarını söylemiştir. Herhalde Jonhson açısından, son olaylar dikkate alındığında, eski "status quo"ya dönme teklifi realist sayılamaz.

2) VİETNAM — Kosigin ve Johnson arasında en menfi sonuç veren konuşmalar bu konuda yer almıştır. Amerika'lıların, Vietnam'dan ayrılmaya, hattâ Kuzey Vietnam bombardımanlarını durdurmaya hiç niyetleri yok gibidir. Mamafih, önümüzdeki aylar, Amerika'nın Vietnam tutumunu daha iyi aydınlatacaktır.

Kosigin ise, Vietnam'dan Amerikan askerleri geri çekilmeden, dünyada bir Batı ve Doğu anlaşmasına gidilemeyeceği kanısındadır. Sovyet liderleri, Vietnam halkının, Cenevre Andlaşmalarına uygun şekilde mukadderatını kendi kendilerine tâyin etmeleri gerektiği fikrindedir.

3) FÜZE SAVAR FÜZELER — Johnson, füze savar füze imalâtından Sovyetler'in vazgeçmesini, dolayısıyle bu alanda bir silâhlanma yarışına girişilmemesini istemiştir. Bilindiği gibi, Sovyetler, füzesavar füze silâhlarında Amerika'ya nisbetle 3 yıl kadar ilerdedirler.

Kosigin, füze savar füze imalâtının ancak füze imalâtıyla bir arada mütalâa olunabileceğini belirtmiştir. Sovyet başbakanı, füzesavar füzelerin üstelik "tecavüz" değil fakat "savunma" silâhı olduğunu ileri sürmüştür.

4) ATOM YASAGI — İki devlet liderinin üzerinde yegâne tam anlaşmaya vardıkları mesele budur. Gerek Kosigin gerekse Johnson, atom silâhlarının başka devletlere "yaydırılmaması" prensibine inanmaktadırlar. Bu maksatla, iki ülke teknisyenleri, ortak çalışmalara girişeceklerdir. Beraberce bir milletlerarası andlaşma hazırlayacaklardır.

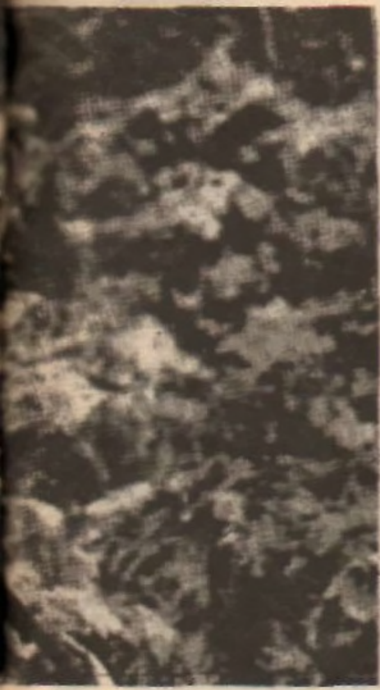

KOSİGİN
(Askerler çekilmeli)

Hava Kuvvetleri Kumandanı General Sıdkı Mahmud, hâlen harb divanına verilmiştir. General Mahmud'un idâmı beklenmektedir. Yedi yüz yüksek rütbeli subay ordudan çıkarılmıştır.

Mısır'a, Suriye'ye, Cezayir'e doğru Sovyet silâh ve teknisyenleri akmaktadır. V.s.

Amerika'nın hatâlı politikada direnmesi, Sovyetler'i Ortadoğu bölgesine *"sokmuş"*tur.

Evet, Amerikan ve İngiliz çevreleri aksi fikirdeler. De Gaulle'ün beyanatını tenkid ediyorlar. *"Fransız devlet Başkanı ne demek istedi anlayamadık"* diyorlar. *"Ortadoğu ile Vietnam arasında ne ilişki bulunabilir ki?"*

Sokaktaki adam bile aradaki bağlantıyı anladığına göre, Anglo Amerikan politika uzmanları herhalde *"anlamamazlığa"* geliyorlar.

Zaten, Glassboro Zirvesi arifesinde, Anglo-Amerikan'ların bu *"anlamamazlığı"* tabiidir de. Çünkü aksi takdirde, Sovyetler'in Ortadoğu'ya (son olaylar sonucu) girdiklerini, Johnson'un itirafı gerekir. Bu yeni faktöre uygun şekilde, Amerika cumhurbaşkanının, Sovyetler'e bazı tâvizler tanıma zoru ortaya çıkar.

Oysa, Johnson, henüz Ortadoğu'daki yeni durumu kabullenme seviyesine yükselememiştir. Veya, etrafını saran gerici baskı grupları, Johnson'a henüz gerekli hareket serbestisini vermemişlerdir.

O halde, Amerika'nın anlayacağı seviyeye varıncaya kadar, Orthdoğu'da Sovyet *"siyasi"* baskısı (gösterişsiz fakat aralıksız) devam edecektir.

Arab ülkelerine Sovyet *"girişi"*, her geçen gün daha artacaktır. İsrail yeni askeri başarılar kazansa bile, Batı'nın Ortadoğu'daki ekonomik ve siyasî menfaatleri, her geçen gün daha büyük zarara uğrayacaktır.

Batının emperyalist mevcudiyetine karşı, milliyetçi faaliyet Ortadoğu'da daha yaygınlaşacaktır.

Belki, başka *"Vietnamlar"* Yunanistan'da, İspanya'da, Güney Batı Afrika'da, Bolivya'da meydana çıkacaktır.

Belki, Hindistan, temellerinden tehlikeye sürüklenecektir.

Belki, İran'da, ani rejim değişikliği oluverecektir.

Belki, bizzat Birleşik Amerika'da, zenci huzursuzluğu *"Vietnamlaşma"* karakterine bürünecektir.

Belki, Hong Kong'da, İngiliz müstemleke idaresi devrilecektir.

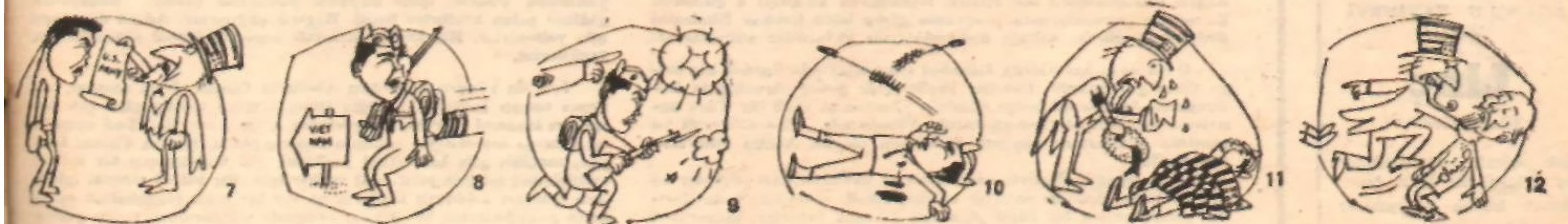
Belki, Endonezya'da, iç harp başlayacaktır.

Hattâ, belki, bu arada Üçüncü Dünya Harbi çıkıverecektir; tıpkı De Gaulle'ün korktuğu gibi.

İşte, bütün bu ihtimallerden akla en yumuşak geleni, evvelâ dünyada, daha sonra ise Ortadoğu'da barış yolu ile bir Batı ve Doğu dengesi (status quo'su) kurulmasıdır.

Oysa, en mutedil karakter taşıyan bu ihtimalde bile, Türkiye'nin kendi şahsiyetine uygun *"Atatürk'çü"*, *"millî"*, *"tarafsız"* bir dış politika izlemesi zoru ortaya çıkıyor. Daha kötü ihtimallerde, aynı zorunluk, Türkiye açısından daha da kuvvetleniyor. (Bak: ANT, 27 Haziran 1967, sayfa 12).

Glassboro Zirvesi'nin perde arkası anlamı, Türkiye için budur...

CLAY VE YANKEE EMPERYALİZMİ (Mısır Gazetesi El Musavver'den)

Türk Sineması bugün bir dönüm noktasındadır

■ *Türk Sineması'nın gelişme şartlarını araştırmak üzere düzenlediğimiz sinema soruşturmasına gelen ilk üç cevabı geçen sayıda yayınlamıştık. Bu hafta da Lütfi Akad, Atıf Yılmaz ve Onat Kutlar ANT'ın soruşturmasına cevap veriyorlar.*

ONAT KUTLAR
(Kefen yırtılmalıdır)

ATIF YILMAZ
(Şartların da şartları var)

Lütfi Akad

Rejisör

Türk sinemasının gelişme şartlarının neler olabileceği sorusuna kesin hükümlerle ya da yordamla bir cevap vermenin mümkün olabileceğini sanmıyorum. Böyle bir soruyu karşılamak için Türk sinemasının iktisadî yapısını Türkiye'nin sosyal bünyesini, *halk eğilimlerini bilimsel* açıdan araştırarak varılacak sağlam verilere ihtiyaç vardır. Bunlar yapılmadan ciddî hükümlere varmak mümkün görünmüyor. Biz, işin içinde olan sinemacılar çoğunlukla böyle düşünüyoruz. Bu araştırmaları yapmak bir ihtisas işidir. Bununla beraber ciddî bildiğimiz bazı siyasî dergilerle sinema yayınlarında bu meselelere büyük bir gönül rahatlığı ile eğilmiş yazarlar görüyoruz. Vardıkları kesin yargıları ve getirdikleri çözüm yollarını ibretle okuyoruz.

Sinemacılar arasında yaygın bir söz vardır (Herkes kendi işini bilir, bir de sinemayı bilir) Bana kalırsa yapılacak en iyi iş, bu söze bir kere daha saygı göstermek ve sayın yazarların yargılarını nereye kadar götüreceklerini beklemektir.

Sorunuza bir çözüm yolu gösteremedim, buna karşılık (Türk sineması bu gün hangi noktadadır) bunu açıklamak isterim.

Türk sineması bugün bir dönüm noktasındadır. Niceliğin niteliğe dönüşümünü sağlayan bir dönüm noktasında. Bu niteliğin *nasıl bir nitelik olacağını* gösteren belirtiler de var: Türk sineması, bugün, bazı kısa metrajlı film ödüllerinin yanında bir Altın Ayı ile bir Altın Şeref Madalyasına sahiptir.

Atıf Yılmaz

Rejisör

MESLEKTEN bir sinemacı olarak, Türk sinemasının gelişme şartlarının kısa bir reçete halinde belirtilemiyeceği kanısındayım. Önce şartların uygulanacağı ortamı, yani pratiği mümkün kılacak ekonomik, tarihsel, toplumsal şartları iyice bilmek ve incelemek gerekmektedir. Bu araştırmaların yapılması, gelişi güzel öne sürülecek görüşlerden, hayalci teşebbüslerden çok daha önemlidir, Türk sinemasının gelişmesini engelliyen şartlara acele bir çare bulmaya yanaşmamamız Türk sinemasının bugünkü durumuyla yetinme anlamına gelmemelidir. Gayemiz, Türkiye'deki ve batı'daki "seçkin"lerin, sözde aydınların, zevklerine en yakın olanı bulmak değil, onların hesaba katmak istemedikleri, geniş halk kitlelerine, herşeyden önce bir halk sanatı olan sinemanın, gerçek seyircisine ulaşabilecek, taviz vermeden, yalan söylemeden, sinemacı namusunu yitirmeden, ulaşabilecek filmlerin gelişme şartlarını araştırmaktır. Ulusal Türk sineması ancak geniş halk kitlesinin gerçeğini, eğilimlerini, bu eğilimlerin temeldeki etkenlerini araştırmakla mümkün olacaktır. Sözde sinema düşünürlerimiz, kendi ülkelerine, onun gerçeklerine sırtlarını dönüp, Brüksel'de, Türkiye konusunda pek az bilgi sahibi olan, bir tek Türk filmi görmemiş olan, batılı meslekdaşlarımıza "çare" soracaklarına ve bu çareleri ciddi incelemeler sayacaklarına, biraz bu tarafa dönseler, kuzeyden, güneyden, doğudan, batıdan hazır alınma "gelişme" şemalarına dayanarak sudan teklifler getireceklerine, biraz kendi memleketlerinin gerçeklerine, meselelerine eğilme zahmeti gösterselerdi, bugün Türk sineması herhalde biraz daha ileri bir yerde olurdu. Profesyonelliğin peşinen namussuzluk sayıldığı bir ortamda, mesleğin pratik sorunlarıyla, çileleriyle birlikte, maalesef teorisiyle de uğraşmak zorundayız. Seyirci gerçeğiyle hiç bir zaman yüz yüze gelmemiş olanların, toparlak ve kestirme cevapları, dışta olanlara, bizim gösterişsiz şüpheciliğimizden daha ilgi çekici, daha doğru gelebilir. Her halde Türk sinema-

ABİDİN'İN FİLMİ ÜZERİNE

UZUN yıllardan bu yana Paris'te yerleşmiş ünlü ressamımız Abidin Dino'nun sinema sanatına tutkun olduğunu genç film eleştirmecilerimizin çoğu bilmezler. Abidin'in sinema ile ilişkisinin çok eski günlere dayandığını duymamışlardır. Onun bu alanda belki otuz yıl önce incelemeler, araştırmalar yaptığını, sinema sanatını öğrenmek için çaba harcadığını da işitmemişlerdir. Bunları bilmedikleri için genç sinema eleştirmenlerimizi kınayacak değilim.

Ama, aynı genç sinema eleştirmenlerimizi bundan iki ay kadar önce ülkemiz sinemalarında programa giren Altın Goller adlı, uzun metrajlı, belge filminden, aralarında sözbirliği etmişcesine, hiç bahsetmedikleri için acı acı kınarsam, bana darılmasınlar, gücenmesinler.. Haftalar boyu bekledim bu güzel filmden söz etmelerini. Hiç önemsemediler Altın Goller'i. Haftalar boyunca yüz karası niteliğindeki Antalya Film Şenliğinden söz ettiler. İçlerinden bazıları Cannes film şenliğine gitmişti o sıralarda; Fransa'nın bu güzel şehrindeki sinema sanatı olaylarına sırt çevirip, Riviera plajlarında soyunan kızlardan, moda defilelerinden, Brigitte Bardot'nun kısa eteklerinden, Raquel Welch'in dantel elbiselerinden söz ettiler. İstanbul'da kalanlar o günlerde bu şehrin sinemalarında programa giren kötü kovboy filmlerini övdüler, Yeşilçam sokağı dedikodularını aktardılar sütunlarına.

Oysa aynı haftalarda İstanbul sinemalarında önemli bir belge filmi geçiliyordu. Üstelik, İngiltere'de geniş olanaklarla hazırlanmış bu önemli belge filminin yönetmeni ünlü bir Türk sanatçısı, başarılı bir ressamımızdı. Filmin adı, Altın Goller'di ve tanıtma yazılarının başında yönetmen olarak Abidin Dino'nun adı vardı.

Genç sinema eleştirmenleri tanırım, savundukları görüşler ne olursa olsun, hepsine saygım vardır. Eksik olmasınlar, dostlarının ahbaplarının bir filmi piyasaya çıkınca tutarlar hamaratça davranışları benimserler. O filmleri daha programa girmeden seyretmek olanağını bulurlar, çalıştıkları gazetelerde ilk gösteri gününe rastlatarak övgü yazılarını döşenirler. Sürümlü bir gazetede piyasaya yeni çıkan bir film için yayımlanan bir övgü yazısı, kim ne derse desin, Türkiye'de bile, o filmin ticari şansını bugün artık kamçılamakta, itelemektedir. İşte böylesine eli tez eleştirmenlerimiz bir yığın süprüntü filme yazı yazarken, sözbirliği etmişçesine, Abidin'in filmine hiç mi hiç el sürmemeyi öngördüler. Ayıp ettiler. Bu tutumlarından ötürü onları ne denli kınasam azdır.

Doğrusu bu ya, kişi olarak futbol ile öyle pek içli dışlı değilimdir. Açıkça söyleyeyim, 29 yıldan bu yana hiç gitmedim futbole. Son izlediğim maç İstanbul'daki Taksim stadyomunda, eğer yanılmıyorsam 1938 yılında, Galatasaray ile İsviçre'nin misafir Servette takımı arasında oynanmıştı. İlgimin uzaklığına rağmen futbol sporuna karşı duran bir insan da değilim. Bu sporun ülkemizde uygulanan biçimine karşı da bir alerjim yoktur. Radyolardan maç yayınlarını sık sık dinlerim. Takım bile tutarım uzaktan uzağa. Yeni parlayan futbol oyuncuları ile, küme düşen takımlarla, bunların kopardığı yaygara ile, eski formlarını kaybeden ünlü oyuncuların şimdi insana burukluk veren durumları ile yakından ilgilenirim. Spor Toto da oynarım hemen hiç kaçırmadan. Bir kez 248 lira kazandığım bile oldu.

Kısacası, futbolün tekniğinden çok bu sporun aktüalitesiyle, insancıl yönleriyle; örneğin, seyircilerin hiddeti, sevinci, protestoları, küfürleri, sahaya şişe savurmaları ile ilgilenirim oldukça yakından. Pısırık, içine kapanık dostlarım vardır. Stadyoma gidince aslan kesilirler hepsi. Bağırır çağırırlar. Adam dövmeye bile yeltenirler. Hiç kestiremezsiniz önceden futbol meraklısının tepkilerini.

İşte bu yönden öveceğim Abidin'in filmini. Usta ressam, sinema sanatı tutkunu Abidin Dino, futbol tekniğinden çok bu sporun insancıl yönleriyle ilgilenmiş Altın Goller'de. Hem oyuncu ve hem de seyircisiyle insanı almış bu plana. Dünya Futbal Kupası maçları gibi bir futbol şenliğini, göz kamaştırıcı bir futbol cümbüşünü işlemiş pırıl pırıl renkleriyle. Bir futbol maçını izlerken stadları dolduran kişilerin ne tür bir renk cümbüşünü meydana getirdiklerine hiç dikkat etmemiş olabilirsiniz. Gidin görün Altın Goller'i, bir futbol maçının renklerini izleyin; alanın yeşilini, topun beyazını, oyuncunun siyahını, seyircinin alacasını, ku-

LÜTFİ AKAD (Sol başta) : "Türk Sineması dönüm noktasındadır"

sının gelişme şartları vardır ama bu "şart"ların da "şart"ları vardır.

Onat Kutlar

Sinema yazarı

TÜRKİYE'nin gerçekleri serttir, ürkütücüdür ve bir sanatçı için, devrimci olmayan kalıplarla anlatılmayacak kadar gösterilenin dışındadır. Yerli sinemanın bize gösterdiği insanlar, en gerçekçi olanlarında bile, Anadolu'nun gerçek yüzleri değildir. Yeşilçam, kişileri, dekorları, senaryoları, alışkanlıkları ve Darülbedayi'den kalma dram örgüsü ve diyalogları ile Anadolu'yu anlatamaz. Ülkenin görüntüleri gerçek oldukları ölçüde yırtıcı, derinliğine girildiği ölçüde usdışı ve ıssız, yaşandığı ölçüde masalsı ve şiirseldir. Ülke, "moraran bir faltaşı" gibi, gittikçe sabırsız, bekliyor. Sinemacı, insanların yüzüne gerilen bu beyaz "Yeşilçam" perdesini, yani bu çürüyen kefeni mutlaka yırtmalıdır.

Ve ödünsüz çalışmalıdır sinemacı. Kolaylıklara, ucuzluklara, uzlaşmalara karşı insafsız olmalıdır. Tutkuyla çalışmalıdır. İyi bir savaşçı gibi, en küçük noktaları hesaplamalıdır. İlkeler sağlam saptanmalıdır. Temalar araştırılmalı, görüntülerin eskizleri yapılmalı, oyuncular ülkücü gençler arasından seçilmelidir. Mutlaka ortaklaşa çalışmalıdır sinemacı. Sinema, sanatların en demokratik olanıdır. Bizans surlarının dışına çıkmalıdır sinemacı. Hem bencillik surlarının, hem de gerçek surların. Gözüpek ve alçakgönüllü olmalıdır. Çünkü hem bir sorumluluk hem de bir dayanışma işidir sinema.

Bütün bunların varacağı nokta şudur: Sinema alanında "Yeşilçam"la uzlaşma olanağı yoktur. Bu düzenin bütün kurumları gibi yozlaşmış bir kurumdur "Yeşilçam". Tefeci sermayedarları, kapkaççı yapımcıları, "yerli sinemada sömürme yoktur" diyen yönetmenleri, altmışbinlik starları, çalma senaryoları, her eleştiriye dedikodular ve "siyasi kışkırtmalar"la cevap veren çığırtkanları, bütün gericileri bir araya toplayıp kirli meyvalar dağıtan şenlikleri, en bayağı sahnelere yol verip en ılımlı çıkışlara dur diyen sansürü ile Yeşilçam bir bütündür. Bugünkü toplumsal düzenin en tipik kurumlarından biridir. Ve bu yüzden, nasılsa bu alana girmiş ve sayısı çok olmayan ülkücüleri çiğnemekte, törpülemekte, sonunda ya bir posa gibi dışarı atmakta ya da kendisine benzetmektedir.

Ama bütün bu gerçekler sinemacıya ödünlerini bağışlatma ya da yakınma hakkını vermemektedir. Sinemanın içinde bulunduğu koşullar roman ya da şiir yazarlığından, gazetecilikten, politika'dan başka değildir. Bütün bu alanlarda baskılar vardır. Her alanda güçlüklerle karşı karşıyadır ülkücüler. Emeği çoğu zaman değerlendirilmemekte ya da kötü değerlendirilmektedir. Ama hiçbiri, ödünleri bu koşullarla temellendirmeye kalkmamaktadırlar. İyi bir savaşçıysa sinemacı, engellerini önceden hesaplamak ve ona göre işe başlamak zorundadır.

Sinema da elbette, içinde geliştiği toplumdan ayrı düşünülemez. Toplum köklü değişimlere uğradığı ölçüde sinema alanının görüntüsü de değişecektir. Ulusal ve devrimci bir kültürün doğuşuyla ulusal devrim iç içedir. Bu yüzden sinemacı da davranışlarını bu köklü dönüşümlere göre ayarlamalıdır. İçinde çalıştığı ortamı çok iyi tanımalı, ama, bu düzen bugün böyledir diye ödün vermemelidir. Bu açıdan bakınca Devlet yardımı, vergi indirimi, sansür vs. hep ikinci planda etkenlerdir. Her başarısızlığın temelinde bunları görmek güçsüzlüğün bulanık gerekçesinden başka bir şey olmıyacaktır. Tarih, çağının ve ülkesinin gerçek tanıklarına sürekli olarak engel olacak bir gücün bulunmadığını göstermiştir. Ve gene "Tarih, sadece yok etmek istediklerini kör eder."

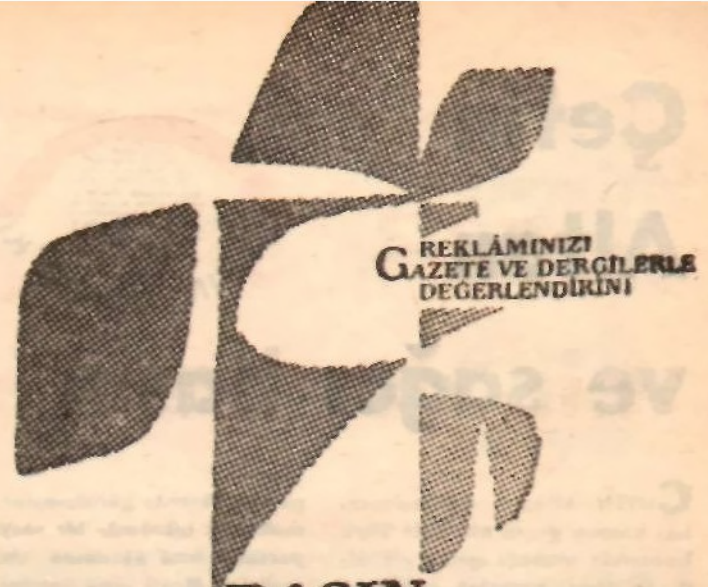
panın altın sarısını görün usta bir ressamın gözü ile. Sonra tüm bu renklerin yarattığı karışımı izleyin doyuncaya dek.

Kendisi de, zamanında futbol oynamış kişi Abidin usta. Dileseydi eğer, filminin tümünü futbol tekniğine adayabilirdi. İyi etmiş Dino bu tek yönlü yolu seçmemekle. Futbolu insanların oynadığını, bir dünya kupası maçını yüzbinlerce insanın izlediğini dikkate almış. Oyuncusundan seyircisine, hakemine kadar, stadyom yöneticisine kadar, insanı işlemeyi öngörmüş. Bir futbol şenliğine hazırlanan Londra'nın ve öteki İngiliz şehirlerinin ne tür bir renk cümbüşüne, ne alımlı bir hareket trafiğine, insan kaynaşmasına sahne olduğunu başarılı bir biçimde açıklamış. Hem oyuncuların, hem seyircilerin, hem yöneticilerin tüm gerilimlerinin üzerine basıyor Dino filminde. Başarılı bir ressam gözü ile kameraları tıpkı fırçası gibi kullanmak yolunu seçiyor. Düzinelerle kameranın, başta Londra olmak üzere, çeşitli İngiliz şehirlerinde çektiği kilometrelerce filmi elden geçirmek, kare kare ayıklamak, eş çekimleri kıyaslamak, bunlar arasından başarılı olanları seçmek, dinamik bir montaj dizisini elde etmek zorunluğunu ancak profesyonel sinema sanatçıları bilirler. Ve Abidin bu son derece zor işi çoğu profesyonel belge filmcilerine taş çıkartacak ustalıkla başarıyor.

Hiç şüpheniz olmasın, Altın Goller **belge filmi türünde bir usta sanatçının biçimlendirdiği, insanı cıvıl cıvıl veren, insanı yansıtan olgun bir sinema yapıtıdır. O kadar ki, bu filmi sevmek, bu filmi alkışlamak, bu filmi izlerken heyecan duymak için mutlaka bir futbol tutkunu olmak da gerekli değildir. Otuz yıldan bu yana maç seyretmemiş, spora hayli uzak duran bir kişi olarak ben bile heyecan duydum, zevk duydum, iftihar duydum Abidin'in filmini izlerken.**

Futbola tutkun olun ya da olmayın, sinema sanatını seviyorsanız, bunun da ötesinde insanları seviyorsanız, insanın çeşitli koşullar altında çeşitli tepkilerini izlemeyi seviyorsanız, bir yolunu yordamını bulup seyredin Altın Goller**'i. Bu başarısından ötürü, usta ressamlığının yanı sıra, usta bir sinema sanatçısı olduğunu isbatlayan Abidin'e Türkiye'den kucak dolusu sevgiler, kucak dolusu saygılar. Sağolsun!**

Semih TUĞRUL

Çetin Altan ve sağcı basın

ÇETİN Altan'ın dokunulmazlığı *konusu geçen hafta da Türk* basınında oldukça geniş yer aldı. Devrimci yazarlar, komisyon kararını şiddetle eleştirirken, sağcı gazeteler de Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasını teşvik edici yayında bulundular.

Cumhuriyet'te Nadir Nadi, komisyon kararına karşı çıkarak **«Objektif ölçüler içinde ele aldığımız zaman bu kararı anayasa hükümleriyle bağdaştırmanın güçlüğü kendiliğinden ortaya çıkar. Çetin'i ilgilendiren dosyaların hepsi doğrudan doğruya düşünceye bağlı konulardan ibarettir ve bunlar, dokunulmazlıktan *ziyade sorumsuzluğu* gerektirmektedir. On yıl önceki Osman Bölükbaşı olayının bir yenisi tekrarlanırsa Çetin Altan'a değil, fakat demok*rasimize yazık olacaktır.* Bunu unutmayalım»**, diyordu.

Yine Cumhuriyet'te Ecvet Güresin, milletvekilinin Meclis'te ileri sürdüğü düşünceleri dışarıda tekrarlamaktan dolayı sorumlu tutulamayacağını belirttikten sonra meselenin TİP ile ilgili yönü üzerinde durarak şunları yazıyordu: **«TİP, programını ilgililere verdiğine, teşkilât kurduğuna, seçimlerde 15 üye ile Meclis'e girdiğine ve programını da değiştirmediğine göre, kuvvetini anayasadan alan ve *demokratik siyasi hayatın* vazgeçilmez unsurlarından olan bir siyasi partidir. Bu partinin programı eğer anayasanın 57. maddesine aykırı ise şimdiye kadar *yine o maddeye* dayanılarak temelli kapatılması gerekirdi. Kapatılmadığına göre, şu halde programı Anayasa esprisine ve hükmüne aykırı görülmüyor ve görülmedi demektir. Peki, partinin programı, savunduğu ilkeler sakıncalı değil de, bunların, dışarda yazı ile veya sözle savunulması neden sakıncalı? İsmi üzerinde sosyalist partisi. Nerede görülmüştür, de*mokratik ülkelerde bir sosyalist* partinin sınıf ayrımına dayanmadığı? Hepsi sınıf üzerine kurulmuşlardır. Sosyalizme taraftar olmayabiliriz, ya da taraftarlık ölçüleri değişik olabilir. Ama bir demokratik ülkede burjuva sınıfına karşıtlığı müsellem ve *müşeccel* bir partinin milletvekilini sadece bu yüzden yasama görevinden alıkoyamayız. Koyarsak, düzenin adı demokrasi değil, sayın Bülent Nuri E*sen'in deyimiyle kakokrasi olur.»***

Ulus'ta Fikret Ekinci, Çetin Altan aleyhindeki hareketi kimlerin tahrik ettiğini şöyle ortaya koyuyordu: **«Çetin Altan'ın dokunulmazlığı kaldırılmadan önce, iş çevrelerinin sözcüsü fersüdeleşmiş bir kalem, bunu ısrarla istemiştir. Bu yazıdan sonra *AP 24 saat çalışan bir ko*misyon kararı çıkararak bu isteği yerine getirmiştir. Bu, şu sorunu ortaya çıkarmıştır. AP memekette bir azınlığın azınlığı *olan belli iş çevrelerinin*, bir çıkar ve baskı grupunun, diktasını, kendi çoğunluğu ile bir çoğunluk diktası biçiminde yürürlüğe koymak istemektedir.»**

Milliyet'te Metin Toker ise, Çetin Altan'ı küçük düşürmeğe çalışarak onun bu dokunulmazlık kaldırma kararıyla haksız yere kahraman olacağı gerekçesiyle AP'lilere akıl hocalığı yapıyordu: **«*Genel Kurulda* herkes hislerine hâkim olmalı, atılan taşın ürkütülen kurbağaya değip değmediği iyi tartılmalı, bilhassa bundan sonraki gelişmeler hesaba akılca katılmalıdır. Şahsi kızgınlıklar o milletvekilinin ve partisinin şampiyonu oldukları siyasi temayüle bedavadan bir kahraman, bir mazlûm savaşçı kazandırır, onların lehinde bir hava yaratırsa - elbette ki yaratacaktır - bir adama belki azap çektirilebilecektir diye - *o bile* muhakkak değil - bir dâvanın ekmeğine yağ sürülecektir.»** Oysa Çetin Altan'ın da, Metin Toker'in de Türk okuyucuları nezdindeki itibarları herkesin malûmu idi ve Çetin Altan'ın, Metin Toker gibi ucuz kahramanlıklara asla ihtiyacı yoktu. Toker meseleyi bu şekilde ele almakla herhalde kendi şöhretinin gerekçesini ortaya koyuyordu.

Yeni Gazete'de yazdığı küçük fıkrasında Kemal Bisalman da, meseleyi aynı açıdan ele alarak şöyle diyordu: **«Çetin Altan'a illâ ceza mı vermek istiyorsunuz? Basit: Dokunulmazlığına dokunmayın yeter!»**

Zafer Gazetesi'nde Füruzan Tekil ise, mahkemece üç yazısı beraat ettirildiği halde Çetin Altan'ı suçlayarak dokunulmaz*lık kaldırma kararını haklı gös*termeğe çalışıyordu: **«Çetin Altan'ın dokunulmazlığı, bir intikam hakkı kullanılarak değil, fakat Türk milli şuurunun ka*nun dışı saydığı bir doğu sosya*lizmi propagandasını en demagojik ve en mütecaviz lisanla yaptığı için kaldırılmış bulunuyor.»**

Son Havadis'te Orhan Seyfi Orhon da kararı destekliyordu: **«TİP'li milletvekili istediği kadar sövecek, AP'liler de, ne yapalım, basın hürriyeti var, diye karşısında ellerini göğüslerine bağlayıp susacaklar mıdır? Mahkemelerde hakaret dâvaları niçin açılıyor, öyleyse? Hâkim bize, siz de ona sövün öyleyse, diyemez!»**

Aynı gazetede Tekin Erer de, komisyon kararını hararetle alkışlıyordu: **«Milletimizi burjuvalar, proleterler diye sınıflara bölenlerin, mebusları buna göre *tasnife tutanların*, millet arasında ikilik yaratanların vatanperverlikle, bugünkü anayasa nizamı ile ne münasetbetleri vardır? Böylelerinin yüce mecliste işleri nedir? Buna Türk Milleti er veya geç müsaade etmeyecektir.»**

Yeni İstanbul'da Ergun Kaftancı, Amerikayı Protesto Mitingi'nde Çetin Altan'ı savunan gençlere şu seviyesiz ifadelerle saldırıyordu: **«Komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla dokunulmazlığı kaldırılmak istenen bir milletvekili-yazara ancak bir pavyon *fahişesine yapılacak* güçte tezahürat yaptırır, alkış tuttururse, bunlar milliyetçidir, diyebilir misiniz? Ama bu zıvanadan çıkmış piçler hâlâ, Amerika'yı protesto etmenin milliyetçilik olduğunu söylüyorlar. *Bunlar mutlaka Rusya'nın biz*deki âdi paryalarıdır.»**

Tercüman'da Kadircan Kaflı ise, Çetin Altan'ın dokunulmazlığı konusunda ANT'ın yaptığı yayını ele alarak şöyle saldırdı: **«Türkiye'de engizisyon mahkemeleri olsaydı bunlar sağ mı kalırlardı? Böyle laf mı edebilirdi? Engizisyon olsaydı savunma imkânı mı verilirdi. Halk yazarı imiş! Halk demek millet demektir, kararı verenler de milletvekilleridir; Büyük Millet Meclisi'nin kararı milletin kararı demektir. Komisyonun kararı büyük hukuk cinayeti imiş. Yedikleri halta bakın, hukuk kim, siz *kim? Sizler, hukukun ırzına ge*çen siyaset ve basın eşkiyasının yardakçılığını yapıyorsunuz!..»**

Çetin Altan hakkındaki yayınları, sağcı basının seviyesini bir kere daha ortaya koyuyordu...

SABREDEN DERVİŞ...

Yanında çalıştığınız herif sizin namaz kılmanıza müsaade etmiyorsa, işinizi derhal terk ediniz. Namaz kılmamaktansa aç kalmak daha iyidir. Hem aç kalmazsınız, zira rızası için namaz kılacağınız Cenab-ı Hak Rezzâk-ı âlemdir, sizi aç bırakmaz. Darlık çekerseniz bir hikmete mebnidir. imtihan ediliyorsunuz demektir. Sabrederseniz muhakkak mükâfat alırsınız.

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün - 29.6.1967)

haftanın karikatürü

Analar ne doğuruyor...

Ali Ulvi — Cumhuriyet Gazetesi

İTİBARI KURTARMANIN ÇARESİ!

Durumumuz hiç de gönül açıcı değildir.

Cumhuriyetimiz bir ân önce çeşitli nişanlar ihdas etmelidir.

***Milletlerarası** protokolde feci bir durumdayız. Devletlerin protokollerinde "itibar" ölçüleri sadece itimatnâmelerden ve üniforma yıldızlarından ibaret değildir.*

Dünyanın bütün saraylarında ve milletlerarası törenlerde bizim Büyük elçiler birer hücrâ köy muhtarı kadar silik kalmaktadırlar.

Bir cumhurbaşkanının resmi bir ziyarette muhatabına halı hediye etmesi, gümüş kutu veya şamdan vermesi hiç yakışık alır mı?

NİZAMETTİN NAZİF
(Yeni İstanbul - 30.6.1967)

Medrese-i Yusufiye!

... Ve bu haliyle Muhammed Ali, yer yüzündeki bütün müslümanlara ders vermekte, örnek olmaktadır.

Biz müslümanlar, bu hadiseden hissemize düşen dersi almalı; ehl-i küfre, ehl-i delâlete kat'iyyen tâviz vermemeli, imân-kur'ân hizmetinde cezaevlerinin birer Medrese-i Yusufiye olduğunu bilmeli; hiçbir şeyden pervа etmemeliyiz. Esasen küfür ve ilhad bulutlarının memleketimizin semasından dağılmasına yegâne sebep de böyle bir imân ile hareket eden Mücahidlerin mevcut olması, onların İ'lâ-yı Kelimatullah'ı her türlü endişelerin üstünde tutmasıdır.

N. MUSTAFA POLAT
(B. Sabah - 25.6.1967)

ANT • Haftalık Dergi • Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN • Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN • Bu nüshada Sorumlu Müdür: YAŞAR UÇAR • Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN • İdare yeri: EBUSUUD CADDESİ, TAN HANI, No. 98-302, SİRKECİ - İSTANBUL • Telefon: 27 81 09 • Posta Kutusu: 934 - SİRKECİ - İSTANBUL • Ankara Temsilciliği - Tel: 13 40 20 • Dizildiği ve Basıldığı yer: TAN MATBAASI • Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira • İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir • Tek sütun üzerine 5 Santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dır.